

Nepriklausoma

Lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 19. 1981 GEGUŽĖS – MAY 8 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST. LA SALLE, P.Q. H8P 1C4

30 c.

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

GIEREK'AS BUS TEISIAMAS

Iš Varšavos pranešama kad Lenkijos komunistų partijos vadovas Edward Gierek'as kartu su kitais "išvalytais" partijos vyresniaisiais, bus teisiamas už korupciją po dviejų mėnesių.

Ne vien vadų korupcija iššaukė darbininkų ir ūkininkų streikus Lenkijoje, bet jau dešimtmečius besitęsianti nelanksti, atsilikusi sistema, vis dar dirguojama užkietėjusių, nepaslinkusių Maskvos diktatorių. Jokie "korupcija", "nukrypimu nuo linijos" nusikaltusių baudimai iš esmės nepataisys situacijos.

SUSLOV'AS WARŠAWOJE

Sovietų veteranas ideologas Suslov'as, kietai besilaikęs Sovietų komunistinės doktrinos, buvo nuvykęs į Varšavą, kalbėtis su lenkų komunistų vadais. Jis, atrodo, turėjo susipažinti iš arti su siūlomomis "Solidarnosc" Unijos reformatomis.

JAV VĖL PARDUOS GRŪDUS SSSR

1980 m. pradžioje, protestuojant prieš Sovietų ginkluotą invaziją į Afganistaną, prezidentas Carter'is buvo sustabdęs papildomų javų paravimą Sovietų Sąjungai. Nors sovietai javus galėjo gauti pirkti kitur, tačiau psichologinis poveikis buvo stiprus. /Deja, dauguma kitų kraštų rūpinosi tik pasipelnymu, o ne prisidėti prie Carter'io javų sulaukymo plano/.

Dabar prez. R. Reagan'as atšaukė javų pardavimo suvaržymą, išpėdamas, kad tai nereiškia, jog pritariama Sovietų agresijai pasaulyje

MIRĖ BOBBY SANDS

IRA narys Bobby Sands, 27 m., badavęs 65 dienas kalėjimo ligoninėje, reikalaujamas IRA suimtiesiems politinių kalinių teises, mirė. Britų vyriausybė tokių teisių IRA nebesuteikia nuo teroro veiksmų 1976 m. kovo 1 d.

Bobby Sands, katalikas, užaugo protestantų rajone. Vairiai savo tarpe nesimušdavo dėl to ir kartu žaidavo...

Katalikai dabar jį vadina kankiniu, protestantai – teroristu. Vos jam mirus – Airijoje, Belfaste vėl prasidėjo gatvėse muštynės.

VULKANO IŠSIVERŽIMAS IŠGELBĖJO IZRAELITUS

Baltimorėje, John Hopkins Universiteto profesorius Hans Goedicke, studijavęs 20 metų įvairius dokumentus, patvirtina Biblijos Egzodo aprašymo teisingumą.

Ugniakalnių padermės saloje Thera tuo metu išsiveržė ugniakalnis ir sukėlė potvynio-atoslūgio bangas. Vanduo atslūgo ir izraelitai galėjo pabėgti nuo juos besivejančių egiptiečių. Sugrįžusios bangos užliejo besivejančią juos Egipto kariuomenę.

Pagal šio profesoriaus apskaičiavimus, tai įvyko 1477 m. pr. Kr. Šis epizodas yra aprašytas ir Viduriniame Egipte besirandančioje deivės Pakht šventykloje, ant aolos, prie įėjimo.

WALDHEIM'AS MASKVOJE

Jungtinių Tautų Generalinis Sekretorius Kurt Waldheim'as išvyko į Sov. Sąjungą diskusijoms dėl Sovietų kariuomenės buvimo Afganistane, kovų Lebanone, Irako-Irano karo ir Rytų-Vakarų dialogo. Nepavydėtina jo misija ir kelionė...

HAIG'AS SUSITIKO SU NATO MINISTERIAIS

JAV Valstybės Sekretorius A. Haig'as dalyvavo 2-jų dienų Konferencijoje su NATO užs. reikalų ministrais. Vienas svarbių klausimų – branduolinis ginklavinimas. Jis pabrėžė šiuos punktus: - JAV ir kiti alijantai yra labai susirūpinę dėl Sovietų branduolinio ginklavinimo plėtimo Rytų Europoje.

Sovietai yra įrengę branduolinių pabūklų 1.040, beveik dvigubai tiek, kiek numato NATO įrengti 1988 m. - JAV absoliučiai atmeta - tą patį turėtų padaryti NATO, - Brežnev'o pasiūlymą sustabdyti branduolinių raketų Europoje dauginimą.

Tai užblokuotų NATO planus sumoderninti savąją gynybą, paliekant Sovietams didžiulę apsiginklavimo persvarą.

APLINKOS MINISTERIS TARSIS DĖL "RŪGŠČIOJO LIETAUS" KONTROLĖS

Kanados Aplinkos Ministeris John Roberts šio mėnesio pabaigoje vyks į Washington'ą. Jis bandys gauti pritartiną kovai su "rūgščiojo lietaus" tarša. Pagal pranešimus Kanados ir JAV tyrimus, pusė "rūgščiojo lietaus" kaip stropiai prižiūrimi raudonarmiečių kapai bei panašios vietos.

NAUJASIS PQ MINISTERIŲ KABINETAS

Quebec'o Provincijos ministeris pirmininkas Rene Levesques savo ministerių kabinetą pergrupavo, suteikdamas jam konservatyvesnį charakterį, sumažindamas kairiojo sparno rolę.

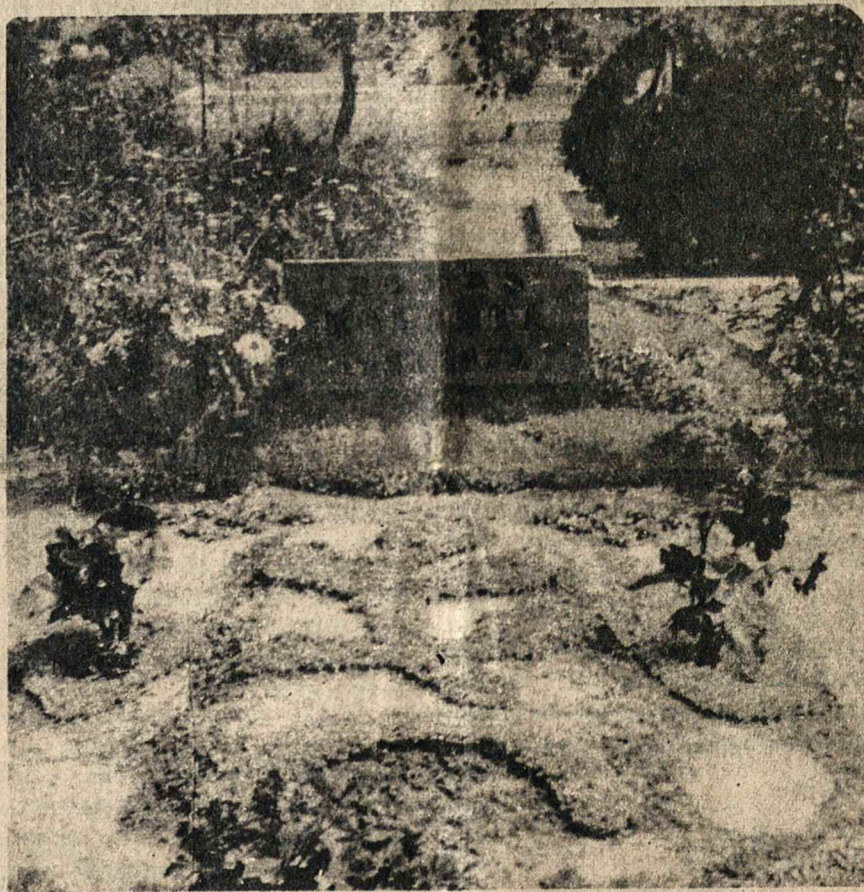
Pagrindiniai ministrai lieka tie patys: finansų - Parizeau, teisingumo - Marc Andre Bedard, švietimo - Camille Laurin, Pierre Marois vadovaus praplėstai darbo ministerijai ir Claude Morin - tarpvyriausybiniams reikalams.

Vietoje Lise Payette - moterų statuso reikalais rūpintis Pauline Marois, adv. Raynald Frechette - pajamų ministeris.

Savo postus prarado Denis Vaugeois, kultūros reikalams ir Denis de Belleval - transporto ministeris.

Dabar transportu rūpintis Michel Clair, kultūros ministeris - Clement Richard. UKRAINIEČIŲ MAŽUMA LENKIOJE REIKALAUJA SAVO TEISIŲ

Pasinaudodama nauja padėtimi Lenkijoje, ukrainiečių mažuma išsikovojosi iš vyriausybės svarbių nuolatinių kultūrinei veiklai ir švietimui pagerinti, kaip rašo jų savaitraštis Naše Slovo. Derybos truko 4 metus ir dabar lenkai sutiko atstatyti 130 sulenkintų ukrainiečių vietovių pavadinimų pietryčių Lenkijoje.

ROMO KALANTOS KAPAS. Gegužės 13 d. jis susidegino Kauno Miesto Teatro Sodelyje, reikalaudamas laisvės Lietuvai. Tai įvyko prieš 9 metus.

KODĖL NEPRIŽIŪRI KULTŪROS PAMINKLŲ?

Rašytojai M. Karčiauskas, S. Kašauskas ir V. Kuzmickas aprašo "Literatūroje ir Mene" kaip "apleistos, griūva išymų mūsų rašytojų giminės arba namai, kur jie gyvenę". Ta tema Lit. ir Meno redakcija ir kitos organizacijos gauna vis daugiau laiškų. Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimtasis namas, neprižiūrimas, eizėja. Namas Užventyje, kur 1887-1898 gyveno Šatrijos Ragnana, "tyžta, lyg pergaugęs baravykas". Vilkutaičių sodyba buvo nugriauta 1973 m., melioruojant Gulbiniškių laukus. "Neatidėliotinos pagalbos" šaukiasi ir Vinco Pietario gimtinė. Nebesaugomą Pietario kapą Ustiužoje prižiūri lietuvių rašytojų įprašyta senutė, nes kultūros ministerijos susirašinėjimas tuo klausimu su atitinkamomis Vologdos ir Maskvos įstaigomis nedavė jokių rezultatų. Net ir S. Neries gimtinė palieka nykų išpūdį. Lankytojai aptinka mėslo V. Mykolaičio-Putino gimtajame kieme. K. Jakubėno gimtoji sodyba buvo nugriauta, kaip anksčiau ir K. Binkio namai.

Ant straipsnio autorių, atsakingų žmonių skalė "pašėlusiai plati: pradedant ministerijomis ir baigiant spaliukais". Jie nepamini, kaip Tiesos žiniomis, rūpestingai tvarkoma V. Mickevičiaus-Kapsuko gimtinė ir kaip stropiai prižiūrimi raudonarmiečių kapai bei panašios vietos.

VENEZUELOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VALDYBA

VLB Centro Valdybos posėdyje, įvykusiame š. m. kovo mėn. 1 d. Centro Valdyba pasiskirstė pareigomis: Dr. Vytautas Dambrava - pirmininkas, Juračė Statkutė de Rosales - vicep., Petras Kriščiūnas - sekretorius, inž. Antanas Baronas - išduinkas ir Ričardas Zavadskas - narys.

Dr. Vytauto Dambravos adresas: Edif. Rio Claro, apt. 1 prol. Los Manolos, CARACAS - Venezuela, tel: 782-21-03.

Petro Kriščiūno adresas: Calle La Plaza Central Nr. 21 La Vega, CARACAS 1021, Venėzuela.

NAUJAS "PASAULIO LIETUVIO" REDAKTORIUS

PLB Valdybos pakartotinai prašomas Bronius Nainys kovo mėnesio viduryje sutiko perimti tolimesnį "Pasaulio Lietuvio" redagavimą. Balandžio 1 dienos posėdyje PLB Valdyba jį formaliai patvirtino. Jis jau spaudai paruošė kovo mėnesio numerį ir baigia ruošti balandžio numerį, tad ateityje "Pasaulio Lietuvio" turėtų pasirodyti laiku.

AMERIKOS BALSO LIETUVIŠKOS PROGRAMOS SUKAKTIS

Amerikos Lietuvių Tarybos rūpečiu Amerikos Balse įvestoji lietuviška radio programa, informacijai teikti į okup. Lietuvą jau veikia 30 metų. Šiai sukakčiai atžymėti ALTO ir VLIKO valdybos š. m. gegužės 14 d. 12 val. 30 min. Washington, Senato Rūmuose rengia minėjimą. Jo garbės pirmininku sutiko būti sen. Charles H. Percy. Į minėjimą pakviesti įtakingieji senatoriai ir kongresmanai bei kiti pareigūnai, Lietuvos diplomatinio korpuso nariai ir kt. Dalyvaus latvių ir estų atstovai, nes tais pačiais metais, tik kiek vėliau, jie išsirūpino Amerikos Balse ir savo programą. Iš viso dalyvaus apie šimtas kviestinių svečių.

Minėjimo organizavimo darbus atlieka ALT Visuomeninių reikalų komisija, vadovaujama dr. L. Kriaučiūno, palaikydama ryšį su Amerikos Balso lietuviškos programos vedėju A. Petručiu, Lietuvos atstovu dr. S. Bačkiu ir kt.

RADIO INFORMACIJOS PAVERTGIESIEMS

Radio Free Europe - Radio Liberty per parą net 149 val. duoda 21 kalba informacijas Rytų Europos tautoms ir Sovietų Sąjungos gyventojams. Nepaisant gana stiprių radijo trukdymų Sov. Sąjungoje, Čekoslovakijoje, Bulgarijoje ir kiek mažesnių trukdymų Lenkijoje, šių radio stočių klausosi apie 14 milijonų komunistų kontrolėje esančių žmonių, o didesnės tarptautinės įtampos dienomis klausytojų skaičius pakyla iki 40 milijonų. Apie tai paskelbė JAV Tarptautinės radio tarnybos pirm. Ch. A. Ablard. Reagan'o vyriausybė pasiryžusi RFERL ir Amerikos Balso veikimą plėsti ir tam skirti daugiau lėšų.

ŽINIOS APIE KOMUNISTŲ KARO NUSIKALTĖLIUS

Prie JAV Teisingumo Departamento sudarytoji specialių Investigacijų įstaiga dabar ieško ir kelia bylas vadinamiems nacių karo kriminalistams. ALT pirm. dr. K. Šidlauskas atkreipė tos įstaigos vadovybės dėmesį į faktą, kad karo kriminalistai darė nusikaltimus ne vien prieš žydus, bet ir prieš lietuvius. Be to, karo kriminalistų buvo ne vien tarp nacių bendradarbių, bet ir tarp komunistų.

Atsiliepdamas į tai, Specialių Investigacijų įstaigos direktorius Allan A. Ryan atsiuntė ALT pirmininkui raštą, kur pažymima, kad jeigu turima tikrų žinių, jog į JAV nelegaliai imigravo bolševikų, marksistų karo kriminalistai ir dar dabar tebegyvena JAV-se, galima siųsti apie tai informacijas jų įstaigai. Teisingumo Departamentas ir su tokiais pasiūlymais pagal JAV imigracijos įstatymuose numatytą tvarką, tai yra - ir jiems gali būti atimta teisė pasilikti JAV-se. Allan A. Ryan adresas yra: Office of Special Investigations, Post Office Box 28603, Washington, D. C. 20005, USA.

REZOLIUCIJOSE PRIMENA LIETUVĄ

Atstovų Rūmuose, Washington, pasiūlyta eilė naujų rezoliucijų: kongresmano Stratton, kongr. Ottingen, kongr. Young. Jose primenama Lietuva ir kitos Pabaltijo valstybės, reikalaujant joms grąžinti laisvo apsisprendimo galimybes ir nepriklausomybę, laisvus rinkimus, toliau laikytis inkorporacijos nepripažinimo principo.

JUNGTINIO PABALTIEČIŲ KOMITETO 20 METŲ SUKAKTIS

Šiemet sueina 20 m., kai sėkmingai veikia lietuvių, latvių, estų sudarytas Jungtinis Pabaltiečių Komitetas Washington. Komitetas, kuriame dalyvauja Amerikos Lietuvių Taryba, savo veiklą yra išplėtęs ypač paskutiniuose laiku, turėdamas ryšį su Baltaisiais Rūmais, JAV kongreso nariais ir centrinėmis Washington įstaigomis. Komitetas planuoja atitinkamai paminėti 20 metų veiklos sukaktį.

DOMISI LIETUVOS BANKNOTAIS

Balzeko Lietuvos kultūros muziejaus kuratorius Fr. Pasšic tarptautiniame žurnale "International Bank Note Society Journal" Vol. 19, No. 4 išspausdino straipsnį apie Lietuvos 10 litų banknotą, kartu apžvelgdamas ir Lietuvos XX-to šimtmečio istorinius įvykius. Apskritai Balzeko muziejus gana plačiai garsina lietuviškus reikalus. Balzeko rūpesčiu Chicago laikraštis "Life" išidėjo dr. K. Šidlausko ir St. Balzeko, dalyvavusių etninių grupių pasitarime Baltuosiuose Rūmuose, Washington, paveikslus.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS NL SPAUDOS BENDROVĖ.
Redaguoja REDAKCINĖ KOLEGIJA
Telefonas: (514) 366-6220

Second Class Mail. Registration Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Lachine, P.Q. Published by the Independent Lithuanian
Publishing Co. at 7722 George St., LaSalle, P.Q. H8P 1C5

Metinė prenumerata kaina Kanadoje — \$ 14.00
Visur kitur — \$ 15.00 Rėmėjo — \$ 20.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

KARAI IR JŲ ŠEŠĖLIAI

Karo esminis pradasis yra griovimas ir naikinimas. Sveiki ir jauni žmonės, be-kariaudami, jei išlieka nenu-žudomi įmantriais karo pabūklų, tai daugelis grįžta iš karo, tapę fiziniškai ar net dvasiniais invalidais. Todėl nėra populiariau kalbėti apie karą ar net jam ruoštis. Du pasauliniai karai nusinešė į kapus milijonus žmonių, kurie, kaip ir mes šiandien, norėjo taikos ir ramaus gyvenimo.

Nėra veidmainingės valstybės, kaip Sovietų Sąjunga, kuri pabrėžtinai tvirtindama apie nusiginklavimą reikalauja ir taikos įgyvendinimą, pati kuo labiausiai ginkluojasi. Ne tik ginkluojasi, bet kursto ir vykdo agresyvinius karus. Kas gi Vietnamo kare ginklavo ir teikė visokeriopą pagalbą komunistiniam Šiaurės Vietnamui, jei ne Sov. Sąjunga (ir komunistinė Kinija). Ir po Vietnamo karo, komunistams išivyravus visoje buv. Indonezijos teritorijoje, jų gyventojai nebuvo palikti ramybėje: Sov. Sąjunga naikino nepalankias komunistams Laos tautėles, pavartodami barbariškiausią žmonių naikinimo būdą, būtent dujas. Štai "Reader's Digest" spalų mėnesio 1980 m. straipsnyje "Gas warfare in Laos" — kariavimas Laose dujomis, liudiniškai įrodoma, kaip maža kalniečių tautelė H'mong beveik išvisai išnaikinama, panaudojant įvairių rūšių bei spalvų nuodingas dujas. Iš pusės milijono tos tautelės narių nėra likę nei dešimtadalio: tai tie, kurie spėjo pabėgti į gretimą Tailandą ir nedaugelis į JAV-bes. Tiesiog šūrupas apimamas, skaitant pasakojimus apie baisias kančias nekaltų civilių žmonių, paliestų nuodingų dujų bei milietelių. Dujos pradėtos naudoti ten 1975 m., 200 kartų metyta Laose dujos 1978-79 m. laikotarpyje, bet dar ir 1980 Sovietų lėktuvai tebe naudojo dujas.

Ar pasaulio opinija reago-vo į tokį žiauriausią ir bea-todairinį žmonių žalojimą bei naikinimą? Laos komunistų kariuomenė, palaikoma Š. Vietnamo, kom. Kinijos ir Sov. S-gos vykdo šios mažos tautelės naikinimą — genocidą vien dėlto, kad Vietnamo kare takalniečių tautelė (taipgi ir kelios kitos) palaikė amerikiečius.

Šiandien jau gal ištisi metal, kaip kalbama apie dujų naudojimą Sovietų kare su afganais. Negalėdami palaužti Afganistano tautelių atsparumo, sovietų okupantai bea-todairiniai naikina jas ir jų kaimus, vartodami, panašiai kaip Laose, visą gyvybę naikinančias dujas. Net vanduo tampa užterštas, ir siaubinga mirtis paglemžia ištisus rajonus. Afganų pabėgėlių Pakistanu jau priskaitoma virš milijono su ketvirčiu; o kiek išžudyta su neįsivaiz-duojamom kančiom dujų apnuodytų žmonių, kas juos besuskaitys: bus daugiau, nei Laose, nes afganai, net neturėdami modernių ginklų, nenustoją priešintis, padarydami sovietų kariuomenei žymių nuostolių.

JAV prezidentas J. Carter'is, pabučiuodamas Brežnevo sutikio su ginklavimo apribojimo sutartim — SALT II. Ką tokia sutartis apriboja, gi tik JAV ginklavimąsi. Kokias apsiginklavimo ribas (ir kas jas gali patikrinti) turi Sov. Sąjunga? Ar dujų vartojimas nėra uždraustas? Ar Sov. Sąjunga nesiruošia dar ir bakte-riiniam karui? Naivumas ar išdavystė yra tokios sutartys su Sovietais, nes juk jie sutarčių perdėm nesilaiko. Ar ne visos sutartys su nepriklausoma Lietuva buvo Sovietų sulaužytos, o mūsų vyriausybės nariai ir daugelis tūkstančių nekaltų lietuvių buvo įkalinti, kankinti, nužudyti arba ištremti į Sibirą lėtais mirčiais?

Šiandien vyksta karas Irako ir Irano. Kas kursto ir palaiko tą karą? — Sov. Sąjunga, ji pagelbsti abiem pusėm, kad karas galimai ilgiau užsitęstų. Jei "buržuusai" žūję muša, tai mes (suprask — komunistai) vėliau ateisime, kai jie užtektinai nukraujuos. Yra gandai, kad ir Izraelis nenori būti pasyvus tame kare, kuriame Islamo išpažintojai (Izraelio priešai) vienas kitą naikina. Negi taip daug betruksta, kad Irane išgalėtų komunistai, nes juk ir JAV atstovybės narius įkalino kas gi kitas, jei ne komunistai (militant), kurie pasirodo nėra pavaldūs nė pačiam prezidentui bei jos vyriausybei. Yra pavojaus, kad užsitęsęs karas gali įtraukti gretimas naftą gaminančias arabų valstybes.

Visi su Sov. Sąjunga pasitarimai ir susitarimai Hel-sinkio, Belgrado ar nūdieni-nis Madride, ar tas SALT II, — visi jie tai tik farsas arba akių dūmimas. Nieko negelbės nė vadinami desidentai, net pasigardžiuodamas "vanoja". Tai gal jau daugiau nieko, o tik savanaudiška galvosena.

Liudas Da mulis

«AUŠRA» nr. 21 (61)

/Ištrauka iš monologo "TIKRA TARYBINĖ MOTERIS"

Nuo fizinio darbo, tarybinės moters laisvalaikio ir nuo, atsiprašan, poilsio dienų taip pavargau, jog nutariau pasitikrinti sveikatą. Į polikliniką nėjau. Ten žmonių minios. Per visą dieną neprieisi prie gydytojo. O kad ir sulauksi savo eilės, naudos mažą. Prirašys kokių nors tablečių, kurių mūsiškėse vaistinėse visvien negausi, o specpoliklinikomis, specvaistinėmis, specreceptais ir specpatareivim gali naudotis tik tarybiniai ponai. Tfu, kad tave kur... Atsiprašau, ne ponai, o liaudies tarnai...

Dar blogiau, sulaukus eilės, patekti pas rusę gydytoją. Ji tave aprėks, iškolios, kad sveika būdama, duris varstai, brangų laiką gaišini. Išdės į šuns dienas ne tik mane, bet ir visus tėvynainius, kuriuos, esą, gaila. Stalinas nesusėjęs į negyvenamas žemes išgabenti... Nutariau vėčiau nueiti privačiai pas gerą specialistą į namus.

Pasiėmiau sutaupytus penkiasdešimt rublių ir einu ieškoti nurodyto profesoriaus. Susirandu. Atidaro duris apkūnus žmogelis. Pasisakau ko noriu. O jis man:

— Medicinos daktaras gyvena trečiame aukšte. Aš — gyvulių daktaras. Veterinorius.

— Tai dar geriau, — sulėmenau. — Noriu pagaliau išsiaiškinti, kas per gyvulys esu.

Veterinorius išvertė akis. Žiūri į mane, kaip į vieno šulo galvoje netekusią. Atatupstas, atatupstas... Aš pasakui jį. Ir privežčiu žmogelį išklaudyti mane. Imu pasakoti:

— Į darbą ir iš darbo bėgu skubu, iškišusi liežuvį kaip šuo. Visą dieną dirbu plušu kaip arklys. Po darbo pakniopstom į parduotuvę šio to nusipirkti. Žmonių daug. Per skubotumą užlendu kam nors už akių ir tuojau pat mane tarsi šaltu vandeniu nulinėja: "Ko čia lendi, kaip kiaulė?" Neiškentusi piktai ir aš ką nors atšauku. O man: "Neambrink, kaip kalė". Apsikarsčiusi tašėmis, krepšeliais, pagaliau išsmunku iš parduotuvės ir viską velku, kaip mulas, namo. Namuose, ruošdama poetus, sukuosi kaip žebenkštė. Pareina vyras. Susiraukęs. Piktai dėbėti: "Tai ką tu, karve, veikei, kad pietūs neparuošti?" Nenorėdama barnių, tyliu, kaip liežuvio neturinti žuvis. Po pietų vyras užverčia kinkas ant sofos ir skaito laikraščius, į televizorių akis įsmeigia. Arba pas draugus išmauna. Aš lyginu baltinius. Paskui kambarys iššluok, dulkes visur nuvalyk. Čia šį tą pasiūk, čia prisiūk. Lapatai ir lapatai. Vakare parsivelka vyras. Krenta į lovą. O aš vis dar namų apyvokos neužbaigusi. Jis ir sako: "Katyte, ateik pas mane..." Aš tyliu kaip avelė ir einu pas jį. Taigi, pasakykite jūs man, keturkojų specialiste, koks aš iš tikrųjų gyvulys?

Jis pasižūrėjo į mane su gailėsiu akyse ir liūdnai sako: "Jūs esate tikra tarybinė moteris."

Išėjusi į gatvę, susioju ir susimąstau. Kur dabar eiti? Kas man, laimingos tarybinės šalies moteris, išva-duotai iš vergovės ir priespaudos, turinčiai lygias teises su vyrais, galėtų kuo nors padėti arba bent ką patarti?

Kilsteliu akis. Į man atidžiai žiūri kažkoks pilietis. O gal engebištas? Gal su paslėpta elektronine aparatūra mato mano mintis? Apsisukusi sprunku į pirmą pasitaikiusį skersgatvį. Dievaži, netgi nežinau, kaip aš čia atsidūriau. Tsss! Tik niekam nepasakokite mano širdies gėlos ir savotiškos išpažinties.... B. Jankauskienė

MOTINA, KUR TU?

Pažįstame savo motinas: jos pasižiūri į mus ir atrodo, nematomi spinduliai sklinda ir apglėbia vien tik tai šilumą ir gėrį skleidami. Nematomomis bangomis jos pasiekia mūsų rūpestį, džiaugsmą, svyravimus, baimę, laimę. Ir mes tai žinome, tai jaučiame. Būtų motina iš pietų ar šiaurės, rytų ar vakarų kraštų, patogiai ar skurdžiai gyventų, dirbtų fizini ar protini darbą, — ji taip pat šypsosi, nustebsi žiūrėdama į naujagimį, į paauglį ir jau gal žilti pradėjusį savo vaiką. Ir mes žinome, ji mus myli, kās bebūtų.

Jeigu gyvenimas būtų vis riedėjęs paprastu keliu, tai ir būtų toks vienas, intymus motinos įvaizdis. Bet štai: prieš globą gyvybės, iširėžia naikinimo grėsmė, prieš tiesą — melas, prieš teisingumą — prievarta, prieš užuojautą — žiaurybės. Juodoji grėsmė plečia sparnus miestų ir didmiesčių gatvėse, vis didėjančios masės apdususių žmonių, fanatiškų partijų grupėse, valstybių ir kraštų arsenaluose...

Motina, kaip Tu atsilaukysi? Nebeužtenka jau Tavo žvilgsnio, Tavo šiltos šypsenos, Tavo ramaus tylėjimo. Tavo vaikams reikia dabar ir Tavo drąsos, ir Tavo balso ir Tavo nebetokio švelnaus žvilgsnio. Vaikams pavojus, ir jie blaškosi, nežinodami į kurią pusę sukli. Darosi nebeaišku, kas verta gyvenime, kaip pasirinkti tarp naudos ir garbingumo, tarp, kad ir teisingo rūstumo ir atlaidumo, tarp visko niekinimo ir užstangažavimo, tarp pesimizmo ir tikėjimo...

Žinom, Motina, kad dabartiniame sudėtingame gyvenime Tavo namai nebetokie tik mums skirti, Tavo laikas nevien tik šalia mūsų būti ir Tavo darbas — ne vien tik mus apžiūrėti. Bet — kai Tu esi su mumis, — būk dvi-gubai akylesnė ir tvirtesnė. Nes mums dabar Tavęs tokios reikia.

Tavo vaikai tiki, kad Tu visa tai žinai. Visada žinojai, nereikėjo nė legendarinio rojaus obuolio... Tik ne — pamiršk tos savo paprastos šypsenos. Kai Tu šypsaisi — atgaunu ir aš savąją šypseną, — nors ir būčiau Tavo žilstantis vaikelis...

E. K.

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiskai, atgarsiai

PRADEDAME SKĘSTI SKIRTINGOSE NUOMONĖSE

Mūsų išeivijos spaudoje tilpo ir vis dar telpa aprašymų apie Vasario 16-osios minėjimus įvairiose vietose. Kanadoje iškilmingus Nepriklausomybės atstatymo minėjimus daugiausia su-ruošė Lietuvių Bendruomenės Apylinkės, kurios įvairiais būdais prašė ir ragino tautiečius minėjimuose gausiai dalyvauti. Bendruomenės Apylinkių Valdybos išsiuntinėjo tautiečius ir 1980 m. Bendruomenės atliktų darbų ataskaitas, kur ypač ryškiai bandyta aptarti politinės veiklos charakteringus bruožai. Visa tai žadino laisvės atgavimo viltis... tačiau per minėjimus iškilo ir nesutarimų...

Šį kartą nukrypsta dėmesys į Toronto lietuvių Vasario 16 minėjimo aprašymus ir ypač skirtingas nuomones apie minėjimo pagrindinio kalbėtojo dr. kun. J. ŠARAUSKO mintis. Š. m. "Tėviškės Žiburių" 12-tame numeryje p. A. RINKŪNAS, kalbėdamas apie paskaitininko išve-

džiojimus apie mūsų išeiviską veiklą, duoda tokių citatų: "...nei išeivijos švietėjai nėra patriotai, nei kultūrininkai — tai tik savanaudiška veikla. Jokiam patriotiniam tikslui netarnauja nei mūsų fondai, išskyrus "Balfą" ir katalikų religinę šalpą... Geriausia būtų visus, dvidešimties metų laikotarpyje dirbusius, išvairuoti į jų vietoje pastatant naujus..." A. Rinkūnui, girdint tokias mintis, ant J. Maironio: "verke iš skausmo širdis"... Tiesiai norėjosi atsikelti ir išeiti... Galop A. Rinkūnas, atrodo, daro tokią išvadą: "Vis ieškome kaltininkų, kurie bendruomenę skaldo. O kas gi skaldokitas, jeigu ne tokie paskaitininkai".

Š. m. "Nepriklausomos Lietuvos" taip pat 12-tame numeryje buvęs redaktorius p. Pr. Paukštaitis cituoja "Dirvos" 10-tame numeryje tokią korespondento nuomonę: "Ši naujų minčių paskaita minėjimo dalyvių buvo priimta audringais plojimaiš..." Pats p. Paukštaitis prie šios nuomonės prideda: "dr. kun. J. Šarauskas yra jaunos kartos atstovas ir iš spaudos puslapių

pažįstamas. Jo straipsniai lietuviškuose žurnaluose visuomet padvelkia naujumu, pažangumu, net kalbant religine tema. Tokių ir panašių dabar mums reiktų veikėjų".

Na ir kyla klausimas, kurioji nuomonė yra arčiausiai teisybės. Mano kaimynas mane suramino: gali atsirasti ir dar kitaip manančių. Juk visko gyvenime pasitaiko. Tačiau gal visgi yra negera, jei tuo pačiu klausimu atsiranda vis daugiau ir daugiau priešingų nuomonių. Juk vis žinome, kad net dviejų teisybių, viena kitai priešingų, negali būti. A-nais laikais dr. Vincas Kudirka savo "Varpe" šaukė: "Kelkite! Kelkite!" Ir dabar, Tėvynei skaudžiausiais laikais gali atsirasti šauklių: "Gulkite! Gulkite!", nes esate savanaudiškai!

Šiam pastarajam samprotavimui, atrodo, gali pritar-tie tie tautiečiai, kurie mano, kad per VASARIO 16-tos minėjimus daromos rinklavių mūsų fondams, netarnauja patriotiniam tikslui. Todėl, turbūt, kai kas iš viso jokiems Fondams neaukoja, o mūsų išeiviską veiklą,

nes jie beatodairiniai yra So-kariuomenės didesnę dalį.

Pasaulis yra pūdien jau-aro padėti, nes Sov. Sąjunga siekia užvaldyti nekomunistines laisvas pasaulio valstybes. Nuó apsiginklavusios iki dantų Sov. Sąjungos sklinda atmosferos šešėlis, kuris apgaubia visą pasaulį ir kuris provokuoja vietinio pobūdžio karus. J. V.

AMERIKOS NAFTOS ŠALTINIAI DAR PILNAI NEIŠTIRTI IR NEIŠSEMTI

Sumažintas naftos tieki-mas iš Arabų pasaulio ir jos kainų nenormalus kėlimas sudrebino visą pasaulį, ypač moderniškai motorizuotą V. Europą, Aziją ir dalinai Š. Ameriką, kaip JAV, taip ir Kanadą.

Šios pastarosios abi valstybės turi ir naftos produk-tų, ir dujų pakankamai, tik tie dideli šaltiniai nesurasti ir neeksploatuojami.

Shell Bendrovės prezi-dentas J. Bookout ir kiti spe-cialistai tvirtina, kad daugiau pusės Amerikoje liku-sios naftos ir dujų guli 760 akrų žemėje ir krantuose ir po 500 mil. dol. vertės — jū-roje. Ten esą apie 80 mil. statinių naftos ir 300 trili-jonų kubinių pėdų dujų. A-

liaskoje esą 27 mil. statinių naftos atsargų. Tas pat ir Kanadoje. Taigi, padidinus gamybą, abiem kraštams nereikėtų importuoti nė naf-tos, nė dujų ?!...

Didžiosios pasaulio naftos produktų bendrovės, investavusios Arabų kraštuose bi-lijonus dolerių, daro didelius pelnus, keldamos kainas ir eina išvien su arabų turtuo-liais. Šimtai milijonų naftos vartotojų neša naštą ir ken-čia...

J. Kelmas / Deja, tai vienas iš daugelio pavyzdžių, kaip neribota laisvė nuveda ypač pirklius, į beribį egoizmą... Reikia bent dalinės kontrolės. Iš kitos pusės irgi turime nemažiau "gražių" pavyz-džių, kur nuveda perdidelė kontrolė, užgniaužianti žmo-gų, tautas ir kraštus... R./

NEPRIKLIAUSOMA LIETUVA

1. Kur gi buvo senoji mūsų sostinė?

Prof. dr. J. PUZINAS, 10-oje Mokytojų ir Jaunimo Studijų Savaitėje Dainavoje, prie Detroit'o, atkūrė vaizdus /pailiustruodamas skaidrėmis/, kaip rėdėsi ir puošėsi senovės lietuviai.

Prie šventosios upės kasinėjimuose buvo rasta drabužių liekanų 3 tūkstančių metų senumo. Pilkalniuose ir laidojimo vietose, atkasta įvairiausių papuošalų, kurie liudija aukštą kvalifikaciją juvelyrų, gaminusių tuos papuošalus. Prisimintina, kad dabartinės Lietuvos teritorijoje, iki dabar priskaitoma daugiau kaip 1000 šventkalnių – pilkalnių. Lietuva yra pirmoje eilėje šventkalnių kraštas!

Minimame suvažiavime, kaip rašo L. EIMANTAS, prof. Puzinas bandė patenkinti mūsų smalsumą: kur gi buvo mūsų senoji sostinė? Jis sakė, kad senovėje turėjome daug kunigaikščių, kurie tik II a. buvo priversti jungtis... Tuo būdu ir MINDAUGAS tapo "pirmuoju mūsų suvienytos valstybės monarchu...", ir tt. ir t. t.

Toliau jis sako, kad A i s č i ū pasiuntiniai 5-ame a. po Kr., lankėsi Ravenoje /Italijoje/ pas karalių TEODORIKĄ ir nunešė jam dovanų g i n t a r o. Ten paduodamas ir to laiško vertimas "/NL" nr. 35, rugsėjo 1, 1973 m./.

2. Kas buvo "pirmas" mūsų suvienytos valstybės monarchas?

Jeigu MINDAUGAS buvo pirmas toks monarchas, tai kas siunčė tuos pasiuntinius ir kokių tikslų dar 5-me š.? Atrodo, kad po Romos imperijos nukariavimo / mūsų kardiniai / ir užkariavimo, buvo gerokai sutrikę politiniai ir dvasiniai ryšiai tarp vyriausios Balto-Aisčių vadovybės ir romėnus užkariavusių tautų vadų, ypač tarp P-Rūsėnų / su Krivių Krivaičio sostine Rikaitčiuose / ir Gotų / užėmusių Italiją/. Norėdamas tuos ryšius atnaujinti, mūsų šventėvis /"popiežius"/ arba Krivių Krivaitis PRUTENIS pasiuntė savo atstovus į Raveną, kur tuo laiku viešpatavo galingasis TEODORIKAS. Pasitaręs prieš tai sutvarkė ten valdžiusį ODOAKRĄ, /Vadą-Karį, matyt nepaklusnų vyriausiai vadovybei: sakoma, jį nužudė"/, ir šiaurės Italijoje įkūrė oostrogotų /rytinių gotų ar getų / valstybę.

TEODORIKAS, atleisdamas aisčių pasiuntinius, kartu su dovanomis jiems įteikė ir savo garsųjį laišką, rašytą tarp 523-526 metų. Laiškas išlikęs JORDANO raštuose, perimtas iš Teodoriko aukšto pareigūno, CASIODORO, žuvusios Gotų istorijos". Štai keletas būdingų to laiško ištraukų:

"Aiščiams /Hestis/ karalius Teodorikas.

Kaip patyrėme, Jūsų pasiuntiniai iš tokios tolybės atvyksta ir Jūs trokštate mus pažinti, kad net Okeano pakrantėse /tuo laiku Kr. Kr. sostinė buvo Rikaitčiuose, prie Atlanto/begyvendami, užmegstumtume su mumis dvasinį ryšį. Mielas mama ir labai malonus prašymas...

...Norėdami širdingai atsakyti į Jūsų sveikinimą, pareiškiame, kad miela širdimi priimti Jūsų per nešėjus atstųsti gintarai.

...Taip pat lankykite mus dažniau keliais, kuriuos Jūsų meilė atvėrė, nes viuosmet yra naudingas lgytas palankumas....

...Kai ką perdavėme Jums dar žodžiu per Jūsų pasiuntinius, per kuriuos skelbiame savo nutarimą, kuris turėtų būtų malonus".

Atrodo, kad ir dabartinis Popiežius džiaugtųsi, gavęs tokį laišką iš Lietuvos valdžios. O gal tai Mindaugo laiškas iš sostinės Vorutos, Vilniaus, Naugarduko, Kernavės, Senųjų Trakų... ar Pinsko balų? Viena tik aiški, sako prof. dr. Puzinas, kad Kernavė buvusi Traidenio sostinė...

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS VALSTYBĖS ŽEMĖS ŪKIS

/ II- SIS LAIKOTARPIS: 1918 - II - 16 - 1940 - VI - 15 /

J. K A R K A

/ p a b a i g a /

LIETUVOS FINANSŲ MINISTERIAI

I-ji Lietuvos Vyriausybė (1918. VI. 1 - XII. 26) 1-me kabinete - Carneckis Voldemaras (1893. I. 11 - 1943 m. Sibire, kabinete - 1918. XI. 11 - 1918. XII. 26; - Yčas Martynas - 1918. XI. 11 - 1918. XII. 26, ir I kabinete Prekybos ir Pramonės ministeris.

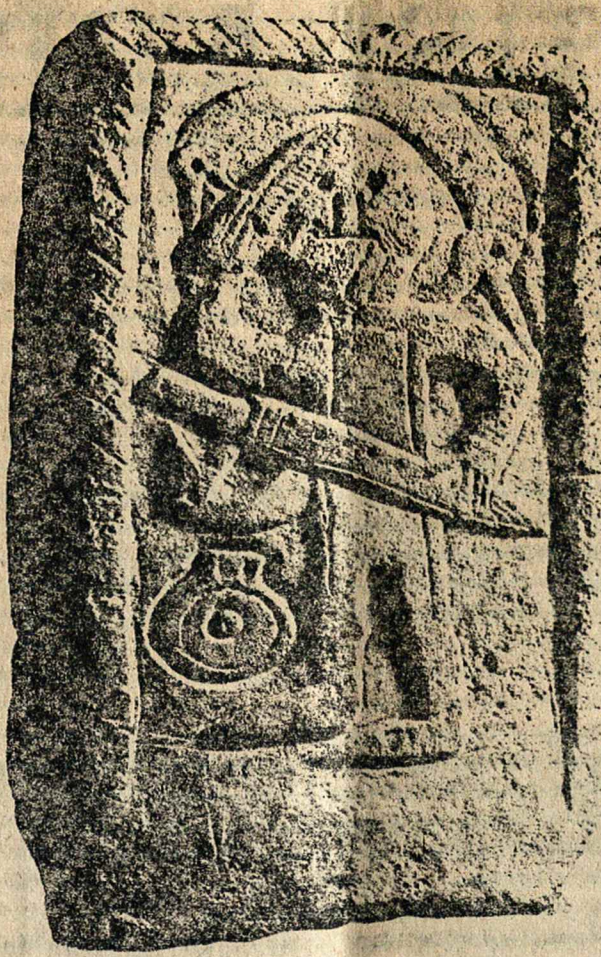
II-ji Lietuvos vyriausybė (1918. XI. 26 - 1919. III. 12) Šimkus Jonas, profesorius (1873 - 1944) Prekybos ir Pramonės ministeris; Yčas Martynas, teisininkas (1885. XI. 13 - 1941. IV. 5 Brazilijoje) Finansų ministeris. Taipgi, 2 ir 3 kabinete - 1918. XII. 26 - 1919. IV. 12 Finansų ministeris.

III-ji vyriausybė (1919. III. 12 - 1919. IV. 12): Petrulis Vytautas, ekonomistas (1890. II. 3 - 1942 m. sušaudytas Uchoje SSSR), 3 kabinete 1919. III. 11 - 1919. IV. 12; 7 ir 8 kabinete - 1922. VIII. 23 - 1923. VI. 29; 9 ir 10 kabinete - 1923. VI. 29 - 1925. II. 4, Finansų ministeris; 11 kabinete - 1925. II. 24 - 1925. IX. 25, min. pirm. ir finansų ministeris.

Vileišis Jonas, advokatas (1872. I. 3 - 1942. VI. 1), 4 kabinete - 1919. IV. 12 - 1919. X. 7, Finansų ministeris. Galvanauskas Ernestas, inžinierius (1882. XI. 20 - 1967. VII. 24 Madagaskare), 5 ir 6 kabinete - 1919. X. 7 - 1922. VI. 19, Finansų ministeris; 21 kabinete - 1939. XI. 2 - 1940. VI. 15, (Vėliau pabėgo į Vokietiją).

Dobkevičius Jonas (1866. XII. 6 - 1934. VII. 23), 7 kabinete - 1922. II. 2 - 1922. VIII. 21, Finansų, Prekybos, Pramonės ministeris.

1981. V. 8

Romos užkariavimas mūsų protėvių kardais - Nežinomo Kareivio Kapas. /"The barbarian warrior - a tombstone from Dollendorf near Bonn shows the dead man combing his hair - a symbol of vitality - and holding his sword. Comb sword and the flask at his feet suggest pagan grave gods."/

3. PRUTENIS IR VAIDEVUTIS /521 - 600 pr. Kr./

Kiek žinome iš Žiniavaldos kronikos, tuojau po liaudų tautos /frankų, varingų/ apsikrikščijimo 498 m., Krivių Krivaitis PRUTENIS 521 m. sušaukia visų arijų tautų seimą, kuriame jo "brolis" VAIDEVUTIS išrenkamas karaliumi ir paskirsto didiesiems kunigams jų sritis /t. y. 12 karūnų, senuoju Trojos pavyzdžiu/.

Sekancio epizodo pagrindiniu autoriumu laikomas vienuolis dominikonas Simonas GRUNAU iš Tulkimų - čiu, Prūsijos. Jis, savo kroniką skubiai redaguodamas, užbaigė 1526 m., t. y. pirmaisiais metais po Ordino atsimetimo nuo katalikų bažnyčios. Savo kronikos pradžioje Grunau sako, jog p-rūsėnai /kurie ankščiau gyveno Italijoje, po Trojos žlugimo, ir save vadino R u s ē n a i, lot. Etrusci, graik. Tyrenais-trojenai/, nors ir buvę pagonys, kadaise garbinę savus dievus ir nors neturėję labai aukštos kultūros, tačiau istorijoje jie turi būti minimi greta kitų žinomų tautų: asirų, makedoniečių ir romėnų, nes jie buvę karingi ir aarsiai kovoje su priešais dėl savų dievų ir tilybės.

Plačiau aprašęs prūsų kraštą, žmones ir jų papročius, senąją religiją su Krivių Krivaičiu ir R a m o v ē s /šventovės, sostinės/ p a n t e o n u, Grunau prideda P- P r ū s ē n ū /Borės graikiškai šiaurės, Boruss - šiaurės rūsėnai, vėliau p-rūsėnai, o dar vėliau- rūsėnai, rusai arba rasai/ tautos istoriją nuo jam žinomų "seniausių laikų" - nuo VI a. po Kr.

Jis rašo, kad valdant JUSTINJONUI ir Romoje po piežiaujant VIGILIJUI I, pagal ankstyvesnę vyskupo KRISTINJONO kroniką, 500-taisiais metais g o t a i /getai, buvę hetitai/, užkariavo L o m b a r d i j a Italijoje /nuo jų "ilgų barzdų" ir tas vardas/. Netrukus, tačiau, Bizantijos kariuomenė juos iš ten išvarė į Westaliją. Iš ten getai patekė į D a n i j a, kurios valdovas patūlęs jiems apsigyventi K i m b r i j o s s a l o j e, arba G o t l a n d e. /b. d./ J. J. B.

Dr. Karvelis Petras, ekon. (1897 - 1976), 12 kabinete - 1925. IX. 25 - 1926. V. 31; ir 14 kabinete - 1926. XII. 19 - 1927. V. 3.

Rimka Albinas, prof. ekonomistas, statistikas, finansų žinovas, daug prisidėjęs prie žemės reformos įvedimo, (gimęs 1886 - miręs 1944 metais), 13 kabinete - 1926. VI. 15 - 1926. XII. 17 Finansų ministeris; V. D. U - te dėstė statistiką teis. ir ekonomistams, priklausė Lietuvos Banko valdybai ir kt. Buvo autoritetas finansinėse problemose.

Indrišiūnas Julius, advokatas, notaras (1901 m. - 1943 m. žuvo Sibire), 18 ir 19 kabinete - 1938. II. 24 - 1939. III. 27. (1940. VII. 12 NKVD rusų areštuotas ir išvežtas į Rusiją).

Sutkus Jonas, generolas (1893. IV. 15 - 1942 m. Sibire), 20 kabinete - 1939. III. 28 - 1939. XI. 21 Finansų ministeris.

Prof. V. Jurgutis, Lietuvos finansų Tėvas. Pažymėtinas (specialiai) mūsų žymiausias finansų žinovas, V. D. U-to finansų mokslo, bankų, pinigų kredito mokslų profesorius; Vladas Jurgutis, kunigas (1885 - 1966), buv. Lietuvos Banko Valdytojas (Emisijos banko-valstybinio) nuo 1922. X. 2 iki 1929 metų. Jis yra Lietuvos Lito tėvas (1 lt - O, 15046 grm. aukso). Dėka prof. V. Jurgučio globos ir patarimų litas išsilaikė 20 metų nekritęs - vertėje. Prof. V. Jurgučio patarimais naudojosi visi finansų ministeriai ir bankų vadovai. Nacių okupacinė valdžia prof. V. Jurgutį uždare Stuthoff KZ-te 1943. III. 16. Į Vilnių grįžo 1945 m. be sveikatos, liko be darbo, mirė 1966. I. 9. Man vis prisimena prof. V. Jurgučio žodžiai, pasakyti per finansų mokslo paskaitas: "Reikia turėti protingiausią galvą, kad turtin-

NETIKROS VILTYS

Šiame kontinente beplintanti mada ieškoti savo tautinių šaknų, apamai žvelgiant, padeda ir lietuviškajam jaunimui atsispirti nutautėjimo bangai, kurios jėga yra didelė, galinga ir skaudinanti. Pragiedrulių, džiugų ir spalvingų, galima tvirtinti, matome beveik kasdien. Tačiau, tuos šviesuosius draugėn sumetus, suskaičiavus, išvados nėra jau taip linksmos. Kartais, atrodo, kad remiamės ar net beveik atėitį formuojame netikromis viltimis pasiramstydami. Čia pat, mūsų pačių aplinkoje, matome ir jaučiame, kaip skystėja mūsų jaunųjų lietuvių kalbos žodynas. Ir jei tas jų lietuvių kalbos žinojimas žodžiu, dar daugeliu atvejų yra pusėtinas, pakenčiamas, tai rašyba ir skaitytba, jei kas išdrįstų rimtai vertinti ir tikrus pažymius statyti, vargiai ar pelnytų ir trejetuko patenkinamumą. Kiek gi mūsų jaunimo skaito lietuviškąją periodiką, grožinės literatūros kūrinius? Tūkstančiai, šimtai ar dešimtys? Kiek gi mūsų jaunimo pajėgia pilnai įsijungti ir gyvai svarstyti diskusijose po kurio seminaro, paskaitos, gilesnio pokalbio? Ne, ne drąsos daugumai stinga, bet tik stoka lietuviškų žodžių, sakinių sąrangos, ribotas "virtuvinės kalbos" žodynas.

Aišku, ka ir nuoširdžiausiais dejavimais, esmės nepakeisime. Galim (ir turim) kaltinti šeimas, šeštadienių mokyklas, jų programas, mokytojus, mokinius ir pačius save - tą reguliariai atliekame jau ne pirmas dešimtmečius, gi po tų visų nusiaplakimų ir pasigraudenimų, visa liekasi kaip ir ankščiau buvę. Giminės Lietuvoje likę ir toliau negali suprasti, kaip, be ryškesnės vyresniųjų pagelbos, mūsų jaunieji nepajėgia patys vieni laiško suregzti tėvynėn. Paguodai (savo ir kitų) tuoj griebiamės už gražių ir tvirtai esamų išimčių, "falšyvai" bandydami nusiteikti, kad, va, kaip dar viskas tvirtai ir stipriai stovi, bujoja, klesti. Ir patys tokio entuziasmo pagauti, užmirštame, kad išimtis, vis dėlto bendrų normų, taisyklių nesudaro. Valia gėrėtis, sekti, tinkamai vertinti ir pripazinti smagias ir džiuginančias išimtis, tik kažin ar prasminga jomis bažuoti kasdienos realybę.

Tuo tarpu vis dažnėja nuomonės ir pasisakymai, kad vertėtų pagalvoti apie anglų kalba skyrių įvedimą mūsų laikraštyboje ar nevaryti iš lietuviškųjų jaunimo organizacijų tų, kuriems jau tikrai sunkoka tarpusavy bendrauti vien tik lietuvių kalba.

Visos tos mintys nebūtinai reiškia tik pesimizmo parbarstymą lietuviškuose arimuose, priešingai, tam tikra prasme žvelgiant, gal tai būtų daugiau optimizmo pasireiškimas. Optimizmas, bent iš tokio kampo, kad dar būtų galima nemažai lietuvių bei laimėti, jei rastume tinkamus būdus, kelius ir formas, paveikti tuos iš mūsų jaunimo greičiau, kuriems (tai labai tragiškai!) lietuvių kalba vis tampa sunkesnė ir tolimesnė.

Tai, aišku, sunkus, nelengvas ir skaudus diagnozas, daug kam jau iškart atmetinas, nepriimtinas. Tiesa, dar galima laukti, nematyti, negirdėti, ignoruoti, vis tikintis, kad padėtis (gal per kokį stebuklą) stabilizuosis ir nereikės naudoti radikalių metodų. Viltis, kad visa tai savaime susitvarkys mums teigiama ir laukiama prasme, davinii, kaip ir nėra. Iš kelių neišvengiamų blogybių, paprastai, logika liepia rinktis bent kiek geresnę. Tikėkimės, kad tikram pasirinkimui laiko dar šiek tiek yra.

giausią pasaulio kraštą (Rusiją paverstų ubagais". Mat, tautos galybė glūdi ne ginkluose, Kremliuje, diktatūroje, bet tautos laisvėje, susipratime. Atseit, kas su kardu kariauja, nuo jo ir žūsta.

Antras pažymėtinas finansininkas J. Paknys (1883 - 1948), nuo 1929 metų Lietuvos Banko valdytojas, baigęs Petrapilio komercinį institutą 1912 metais.

Trečias - prof. A. Rimka. Apie jį ir prof. V. Jurgutis palankiai per paskaitas atsiliepavo, kaip apie žinovą finansinių reikalų.

Pažymėtini Lietuvos ūkio vadovai, finansininkai, daug prisidėję savo gabumais, mokslu prie Lietuvos ūkio kūrimo pažangos: kun. J. Vailokaitis (Ūkio bankų vadovas), "Maisto" fabriko organizatorius J. La p e n a s, "Pienocentro" - J. G l e m ž a, "Lietūkio" - Dagys, Meilus, Gilvidis ir kt. Vėliau daug jaunųjų kartos gabių, išmoksintų ekonomistų atsirado visose ūkio srityse. Visų bendras darbas davė pasigėrėtinus rezultatus visose Lietuvos Valstybės srityse.

Čia aš pavaizduoju Lietuvos valstybės (II-sios) ūkišką pažangą ir laimėjimus šioje srityje. Lietuva neturėdama žemės gryo aukso klodų, virto aukso šalimi, per 20 metų išsirikavo pažangiųjų, turtingųjų ūkiškai kraštų eilėse, kai kuriuos net pralenkdama. Tai rodė didelį gabumą ir darbštumą.

NAUDOTA LITERATŪRA

- 1 Žemės ūkio Ministerijos metraštis - 1918 - 1938 m. XX, išleido Žemės ūkio M-ja.
2. Encyclopaedia Lithuanica, 1970 - 1978 m., 6 tomai, Boston, Mass. USA.
3. Lithuania in Crisis - Leonas Sabaliūnas (1939 - 1940), Indiana University Press., 1970.
4. "LITHUANIA"-by Vytautas Vaitiekūnas New York, 1968 Published by The Lithuanian National Foundation.
5. Europos Geografija - A. Bendorius 1948 m. "Sudavija", Germany.
6. Vilniaus miesto istorija - 1972 m. "Mintis" - Vilnius LTSR Mokslų Akademija, Istorijos Institutas.
7. Lietuvos Archyvas I - IV tomai, Kaunas, 1942 m.
8. "Lithuanians in Canada", Toronto, Canada 1967m.
9. "Mūsų Kalendorius" - 1947 m. Dillingen, V. Vokietija, "Mūsų kelio leidiny, redagavo žurnl. A. Merkėlis.
10. Lietuvos TSR Ekonomika ir Kultūra, 1968 m. Leidykla "Statistika", Vilnius - 1969 m.

Bėga bėga ratelis,
auga auga špūlė.
Miega mano vaikelis
kažkurioj pašilėję.

Kai suverpsiu, išausiu
baltus marškinius jam,
tai išskalbus padžiausiu
tam šile dideliam.

Pakabinsiu, padžiausiu
ant pušies išnašios –

tai suras juos jauniausias,
tai suradęs nešios.

Atskubėjo motulė
marškiniais nešina,
kai į pašilę gulė
apsiniaukus diena.

O kai rytas atėjo,
tai, išblukę seniai,
plevesavo ant vėjo
krvini marškiniai.

BENDRUOMENIŲ VALDYBŲ KONFERENCIJA

J.V.DANYS

Antroji metinė Lietuvių Bendruomenių ir Jaunimo Sąjungų valdybų Konferencija įvyko 1981, IV.11-12 d.d., Dainavos stovykloje netoli Detroit'o. Dalyvavo PLB, JAV LB, KLB, Pasaulio, Kanados ir JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungų Valdybos, komisijų nariai ir keletas kviestų patarėjų; iš viso apie 60 asmenų. Dainavos stovykla buvo ypatingai palanki darbingai konferencijai; salės, valgykla, nakvynės čia pat, jokių pramogų, todėl per 18-20 darbo valandų daug kas produktingai atlikta.

PIRMININKŲ PRANEŠIMAI

Pradžioje valdybų pirmininkai padarė trumpus pranešimus, išskeldami svarbesnius vykdomus darbus: V. Kamantas, PLB p-kas, V. Kutkus, JAV LB p-kas, Joana Kuraitė, KLB p-kė, G. Aukštuolis, PLJS p-kas, V. Volertas, Amerikos LJS p-kas ir L. Beržinytė, KLJS p-kė. Dauguma patiekė raštiškus pranešimus.

PLB pradeda leisti originalius /foto kopijavimo būdu/ Lietuvos pagrindinio leidinio. Jau atspausdinta "Vyties" Nr. 5., kurio vyr. redaktoriumi buvo Vladas Šakalys. V. Kutkus pabrėžė reikalingą stipriai finansiskai remti PLB Centro Valdybą ir įteikė čekį. Tą patį padarė ir Pasaulio Jaunimo Sąjunga. Kanadoje, išlaidoms didėjant, stiprinama akcija surinkti daugiau aukų ir stengiamasi išplėsti didesnę bendradarbiavimą su tolimiesiems ir mažoms apylinkėms. Kanados L. Jaunimo Sąjunga ruošia 3-ją Vakarų Kanados Jaunimo Stovyklą rugpiučio 16-23 d.d., suruošė visuomeninius-politinius seminarus Toronte apie efektingą informacijos plėtimą angliškoje visuomenėje ir vyriausybėje.

kaip savo tėvui valgyti atnešdavo.

Juozas žiūri dabar į lauką ir svajoja: jis čia ją, tartum mato su lauknešėliu bėgančią: naši, skatsti, tartum, girdi jos balsą:

"Palieknės dvarelis tikras pragarėlis:

Čionai mūsų vargai, nebaigti darbai"...

Mato Juozas, kaip, jį išvydusi, paraudo, dainuoti nuėjo ir šypso...

Nutrūko svajojimas.

Šit kryžius palaukė... Po tuo kryžiumi, po veja, jo Jonelis gulė. Užmigdė kazokai nužudytųjų kapą; užaugo veja, betgi tėvo širdis neužmiršo: ligi laisvės spindulėlis bliktelėjo, jis savo rankomis čionai kryžių pastatė...

Ir šit pasidėjo senis savo aukštą ausėją kepurę, atsiklaupė, bučiuoja kapą, su sūnumi kalbasi, o ašaros byra byra...

Atrėmė galvą į kryžiaus kamieną.

-Oi, oi-oi! -šnabžda tylomis, - buvo, visa buvo, ir pražuvo, kaip sapnas... Kas mus senius į kapus bepalydės? Kas paverks, apraudos? Niekas.

Pražuvo visa ta valanda, kada jiedviem su žmona rodėsi, kad dangaus vartai jiems atsidarė ir Dievulis visą glėbį laimužės jiems išmetęs: - ponas iš baudžiaivos amžinai paleido Juozą ir tą žemės sklypėlį, kurį jo senelis ir tėvas valdė, dovanojo.

Juozui nepigiai atiteko tos dovanos: ko tik galvos nepadėjo, gelbėdamas ponaičius skęstant. Nunešus juos buvo giltinė prie bedugnės; "Velniaduobe" vadinamos, na, ir murktelėjo, kaip akmenukai!

Juozas, dar tebesirgdamas nuo to atsitikimo, išgirdo apie savo laimę. Džiaugsmas pagydė jį veikiai, ir Juozas galėjo stoti prie darbo.

Nebe prie baudžiaivos darbo: jis kitą darbą buvo sumanęs.

Svajojo senis, kaip jis tada buvo laimingas: kaip jam besidarbuojant, senasis laužas kitaip ėmė atrodyti. Dabar tikras dvariukas: sodnelis žydi, klesta; bitės po šakas užia; gluosnyje gandraus savo lizdę taraliuoja... Visa ko yra, tik tai tavęs Joneli, nebėra, nebėra!...

Tartum, mato senis savo Jonelį, kaip dailiai sukaltus iš lentelių inkilus kalinėja jis slyvų ir vyšnių viršūnėse; o kiek tai buvo džiaugsmo, kada prie inkilo durelių plasnojo sparneliais šnekučiai, švilpinėję, čirškėjo!

Penkiolikos metų buvo, o kaip dailiai šieną piové, oi-oi-oi! Dabar rūdija dalgelis ant gembės, o jis čia po tą velėną!

Pasaulio Jaunimo Sąjungos vienas iš didesniųjų darbų yra kasmetinių lituanistikos seminarų rengimas. Šią vasarą rugpiučio 2-9 d.d. bus lietuvių kalbos ir literatūros seminaras lietuvių kalba. Bus skiriamos premijos už literatūrinius kūrinius. Įsisteigė D. Britanijos lietuvių Jaunimo Sąjunga. Surosta demonstracija Washingtone prie Sovietų Ambasados. Veda ma akcija rinkti parašus peticijai dėl slaptų Ribbentropo-Molotovo susitarimų, kurių nelegalumą išskėlė 245 Baltiečių Memorandumas.

Bendrai, visų Sąjungų vykdoma daug kultūrinių, visuomeninių ir socialinių projektų, apie juos smulkiau kalbėta sekcijų posėdžiuose.

ANTROSIOS PASAULIO LIETUVIŲ DIENOS

Jos įvyks 1983 m. liepos 4 d. davaitgalyje, Chicagoje. Platesnius pranešimus padarė Dienų rengimo dr. A. Razma, pavaduotojas finansiniams reikalams B. Juodelis ir PLB sekretorius A. Juodvalkis. Vėliau vyko ilgokos diskusijos. Programą sudarys PLB Seimas, Dainų Šventė, Sportinės Žaidynės, įvairūs kiti kultūriniai rengimai ir Jaunimo Sąjungos Kongreso atidarymas. Provizorinė Sąmata yra apie 210,000 nesitikint juokio pelno, ir neįskaitant Jaunimo Kongreso išlaidų, nors visi finansai bus koordinuojami vienos komisijos.

V PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

bus pradėtas Chicagoje ir toliau vyks Dainavos stovykloje; Vėliau Kanadoje bus studijų dienos /Trent universitete Peterbourough ar Toronte/ ir iškilmingas uždarymas Toronte.

LITUANISTINĖS KATEDROS STEIGIMAS

Projektas svarstytas dvejus metus ir nutarta jį steigti Chicagoje, University of Illinois at Chicago Circle /UICC/. Katedros įsteigimui reikia sukelti \$600,000, pradedant 1983 m. ir baigiant 1987 m. Kitus pinigus prideda Universitetas ir gaunamos paramos iš vyriausybės ar fundacijų.

Diskusijose pabrėžta, kad Katedroje ypatingai būtų atsižvelgiama, jog būtų daroma tyrimai ir studijos, ne tik dėstymas ir kad būtų išlaikyta kontrolė, nustatant programas ir parenkant personalą. Taip pat reikia sudaryti specialią komisiją gerai išstudijuoti finansinius klausimus reikalingų lėšų sukėlimui. Buvo pasiūlyta ir konkrečių projektų.

POSĖDŽIAI SEKCIJOSE

Atskiri pasitarimai buvo visų valdybų pirmininkų - kultūros, švietimo, sporto, socialiniais ir visuomeniniais-politinės veiklos reikalais. Pastarojoje sekcijoje dalyvavo daugiausia bene pusė visų dalyvių, ypač jaunesnieji, ir buvo gyviausios diskusijos. Dalyvavus Kultūros, Reikalų sekcijoje, smulkesnė eiga Visuomeninėje sekcijoje negalėjo mano būti sekama.

Plačiau kalbėta apie informaciją kitataučiams. Stipriai pasisakyta už Lietuvos Informacijos Centro, vad. kun. K. Pugevičiaus veiklą ir jos naudingumą, Bendruomenės pritarimą ir paramą. JAV LB įteikė \$2,000 ir Jaunimo Sąjunga - \$3,000 čekius.

Jau sėkmingai veikia neseniai įsikūręs Los Angeles Lietuvių Amerikiečių Informacijos Centras, ir jo vadovai A. Mažeika, J. Kojelis ir p. Barauskaitė informuoja apie šį naują projektą. Susirūšta su specialia konsultantų firma, kuri sudarytų projektą, kaip efektingai skleisti informaciją apie Lietuvą vyriausybės sluoksniuose. Pasiūlymas rado pritarimą, bet nepadaryta jokių konkrečių įsipareigojimų, nes tai kainuotų keliasdešimt tūkstančių dolerių ir neaišku, bent tuo tarpu, kokie būtų rezultatai. Kol kas šis Los Angeles Centras susitarė padaryti pradinę studiją, kuri kainuos \$8,000.

Ką gi, Kanadoje visuomeninis-politinis veikimas Bendruomenės daromas grynai savanorių laiku ir darbu, ir Bendruomenė būtiniausioms išlaidoms kol kas surenka per metus mažiau kaip \$2,000...

BENDROS PASTABOS

Nutarimų- rezoliucijų, kaipo tokių, nedaryta. Padaryta išvados iš diskusijų apie buvusią ir ateities veiklą, kurios bus vėliau paskelbtos.

Besitęsiant kvičiams dėl visuomeninės veiklos, nutarta, kad pakanka reaguoti į faktų iškraipymą, bet vengti polemikos ir tęsti taip reikalingą darbą visuomeninėje ir kitose srityse. Peržvelgiant Amerikos laikraščius, atrodo, kad kai kam polemika pasidarė kasdieninis užsiėmimas.

Kultūros Taryba Amerikoje steigia papildomų Kūrybos ir meno premijų, paremia specialias studijas, parengimus. Dabar jie turi gerą pagrindą: JAV Lietuvių Fondas pastoviai skiria 30% metinio pelno JAV Bendruomenėi, kas sudaro šiuo metu apie \$35,000. Tiek pat skiriam ir JAV Bendruomenės Švietimo Tarybai.

Sporto Sekcija įsakmiai rekomendavo įvesti mūsų šeštadienines Mokyklas ir sporto pusvalandžius.

Socialinių Reikalų Komisija jau pasiekė nemažai, turi "Drauge" savo nuolatinį skyrių ir dabar veda vyresnio amžiaus asmenų registraciją, kad būtų galima susivokti, kiek yra ateities didžiausi reikalavimai.

Lietuvių Atstovybės Rūmai Washington'e yra reikalingi ir remonto ir modernizavimo, kad išpildytų miesto reikalavimus. Inž. V. Izbičkas, Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos p-kas, JAV LB pakviestas kartu su kitais apžiūrėjo Rūmus ir padarė pasiūlymus bei sąmatą. Pritarta, kad reikia rūpintis tų Rūmų remontu.

Siūlyta, kad ruošiant Birželių Trėmimų minėjimus, būtų kartu iškelta faktai apie lietuvių tautos sukilimą ir rezistenciją.

Šiame suvažiavime aiškiai matėsi, kad jaunesnės kartos perima Bendruomenės vadovavimą. Jų atstovai sudarė aiškią daugumą.

NE PRIKLAUSOMA LIETUVA

"EIK ČIA, MANO MAŽYTE"

Skulpt. DAGYS

Alf. Nyka-Niliūnas

MOTINA

Gėsdama paslaptį šviesoj Eldorado,
Begalinių laukų apkabintam name,
Tu klausai, kaip vaikai, Tavo šviesą praradę,
Lyg apakę klajoja naktim neramia.

Ir tada suliepsnoji nors vienai sekunde
Paskutinėm ugnim įiems kelius šviesdama,
Ir užgęsti tenai, lyg šešėlis, be skundo,
Kaip žvaigždė, begalinėn naktin krisdama.

SENATVĖ

Lazdynų Pelėda

/ pabaiga /

Čia jis sau, būdavo, birbynes drožinėjo, tošeles darė, ilgus dviem mastais, trimitus; triūbijo, švilpiniavo, birbino. Giria tarė jam, garsas dešimteriopai atsikartodavo; vos vienas nutildavo, Juozas kitą užtraukdavo, - dažniausiai vakarais nuo saulėlydžio, iki vakarinei patekant.

Čia jis sau, būdavo, birbynes drožinėjo, tošeles darė, ilgus, dviem mastais, trimitus; triūbijo, švilpiniavo, birbino. Giria tarė jam, garsas dešimteriopai atsikartodavo; vos vienas nutildavo, Juozas kitą užtraukdavo, - dažniausiai vakarais nuo saulėlydžio, iki vakarinei patekant. Taip gražu buvo toje girioje!...

Vakarinė žvaigždė primindavo Juozui laiką. - Bus dyžos - mąstė tada ir, įsidėjęs tošėlę ir birbynę į kišenę, sudumdavo savo ilgąjį trimitą.

Vos trimito balsas giroj suskambėdavo, prigudusios prie to balso karvės po viena kitos nėrėsi laukan iš tankmės ir rintai, mūkičiamos, keliavo genečiu namo.

Paskui jas bėgo Juozas. Bėgdamas tai kėlė apvertę, tai ant kiliojų pažingėjo, tai šiaip stipinėjo, - tiek ja - me gyvybės buvo, kad nesižinojo pats, kur dėtis.

- Visa kaip tada, - mąsto senis. - Šit tie keliai dar tebėra... Visa kaip tada, tik jis vienas nebetoks!...

Toltai laukas; už lauko upės krantas; tenai kiek tai sykių į tą lauką tėvui valgyti nešiodavo!... Tėvas į dvarą baudžiaivosėjo. Gyveno varge, kaip visi baudžiauninkai: stūmė gyvenimą dieną iš dienos ir nesvajojo, kad kitaip galėtų būti.

Stūmė gyvenimą, kol vieko pritrūko. Tada Juozas perėmė rankas seniui: susimainė vietomis, Juozas lažanėmė eiti, senis karves ganė. Ganė, kol vieną pavasarį, atsirėmęs eglės, užmigo amžinuoju miegu. Rado jį šypsančią. Matyt, gražius raginius suteikė jam Dievas paskutinąją valandą, nes be gailėsio su šiuo pasauliu persiskyrė... žinoma, kaip baudžiauninkas...

Juozas jau tada buvo vyras, dailiai nuaugęs: laibas, kaip liepa, stiprus, kaip ąžuolas.

Tėvai mirus, ir metinikė ėmė kažin ko silpnėti. Kasdieną didžiau linko prie žemės, ir sunku jai buvo bešimininkauti.

Vieną sykį, Juozui iš dvaro vakarą sugrįžus, tarė: - Juozeli! Jaučiu, kad neilgai trukus palūšiu. Ką tu veiksi, vienas likęs: nei putros nebus kas suplaka, nei kas žodelio pasako nuo darbo parėjus, Pasižvalgyk po merginas, ir kuri pritiks prie širdies, parsivesk šeimininkauti.

Nesižvalgė Juozas ilgai, nes jam daugiau kaip metai į akis buvo įkritusi vieno baudžiauninko duktė: pamatė ją 4 psl.

/Iš spaudos okup. Lietuvoje ir išėmimo/Parinko J. P.-lis.

KAM GRYBAI TINKA ?

"Valstiečių laikraštis" įspėja, kad žmonėms, sergantiems kepenų ligomis, padidintu kraujo spaudimu ar virškinimo negalavimais, geriau nevalgyti grybų. Taip pat reikia jų vengti "iš prigimties rudiems ir šlakuotiems, dirbančioms trumpų bangų aplinkumoje arba itin stipriai apšviestoje vietoje bei žybiuojančioje šviesoje, pvz., elektros suvirintojai". Turėtų jų vengti ir vyresnio amžiaus žmonės su padidėjusiu kraujo spaudimu arba padaugėjusiu cholesteroliu.

Kaip užkandis prie alkoholio, grybai visai netinka.

KADA NORĖS APRŪPINTI VISUS GYVENTOJUS?

Nenoras, neišmanymas ar okupanto vedamoji išnaudojimo politika priveda prie tiesiog tragikomiškų vaizdų, ieškant krautuvėse rūbų. Ypač, paauglių didumo. Štai, pavasario "mašonumai":

"Nelengva nupirkti paaugliui kostiumą. Geras švarkas – por trumpas kelnės, su radai pagaliau tinkamas kelnės – tabaluoja per ilgus švarko rankovės ar per platus jo pečiai. Pavasario nupirkti naujas kelnės, vietoj per žiemą išaugtų, naujiems mokslui metams jau reikia kitą švarko. O jei nori švarko – pirk visą kostiumą. Neekonomiška, ar ne? Ar negalėtų prekybininkai pasitvarkyti taip, kad norint, būtų galima pirkti tik švarką?"

Tokios pat problemos pasitvirtino ir kitose parduotuvėse. Rašoma, kad buvo kreiptasi Prekybos Ministerijon. Pramoninių prekių valdybos viršininko pavaduotoja prisipažino, kad pirmą kartą apie tai girdi. Žinoma, ji perka specialiose krautuvėse, tikciausiai. Be to, – negi praneši "vyresniajam broliui", kad ne viskas tobula.../.

NAUJAS STADIONAS KAUNE

"Tiesa" rašo, kad Kaune pasistatys naujas "lengvosios atletikos stadionas po stogu".

Pastate yra įrengti bėgimo takai, šuolių ir tolų, aukštųjų, rutulio stūmimo patalpos. Įrengta lengvosios atletikos katedra su auditorijomis, medicinos kabinetai, reabilitacijos centrai, suomiška pirtis ir kt.

KELIAUJA LIETUVIŠKOS LĖLĖS Į AFRIKĄ

Š.m. pradžioje Afrikon Maskvą? Ar teisingiau sakant, Kremlių?

"Lėlių" teatras. Buvo rodos dvi pasakos: A. Ragaus kaitės "Žvejai ir piratai" ir S. Michalkovo "Trys paršiukai". Spektakliai atlikti 3 kalbomis: lietuvių, anglų ir ir prancūzų.

Nors teatras lietuvių ir režisorių lietuvių/bent iš pavardės/, jokios lietuvių liaudies pasakos šiame repertuare nemažai. Afrikiečiai tikrai būtų suprastę, įvertinę tautosakinę autentišką kūrybą. Prie to rodomi dokumentiniai filmai – juk iškreipta istorija...

PLEČIA HORIZONTĄ

Vilniaus Raudonojo Kryžiaus Ligoninė yra išleigusi liaudies universiteto literatūros fakultetą. Jame dažnai vieši aktorius Laimonas Norėika, propaguodamas dailę – žodį. Malonu žinoti, kad žmonės nori pasikęsti tik savo profesijoje, o plečia savo akiratį.

ŽEMDIRBYŠ-SVARBIAUSIAS DARBININKAS

"Valstiečių Laikraštys" pasisako skaitytojais siūlydami praktiškų pagerinimų žemės ūkio srityje. Štai vienas jų:

"Mes, žemdirbiai, galėtume geriau prižiūrėti sodinius sklypus, išauginti ir parduoti daugiau gyvulių, jei pramonė gamintų patogesnių ir geresnių pagalbiniam ūkyje reikalingų įrankių, padargų, mažosios mechanizacijos priemonių.

Praėjusią vasarą visur užaugo daug žolės, kai kur ji siekė vos ne iki metro. Išdžiovinus tokia žolė nesmulkintą, sunkiau sušerti gyvuliams, dalis šieno išsibarsa. Čia praverstų nedidelė žolės smulkinimo mašina.

Paprasčiausia tarka šakniavaisiams smulkinti dabar gaminama iš plonos skardos, tad kartais išaiko vos savaitę. Reikėtų geresnės, patvaresnės tarkos.

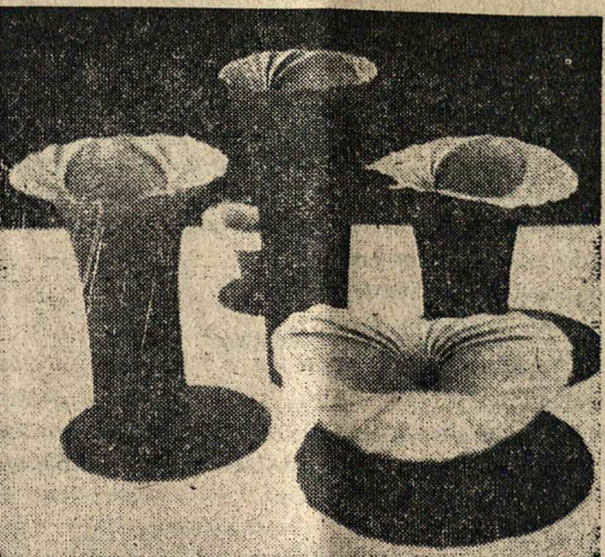
Turėdami patogius pašarų ruošimo įrankius arba mašinas, su tais pačiais pašarais galėtume išauginti daugiau gyvulių. Asmeniniame pagalbiniam ūkyje labai praverstų ir mažo galtingumo traktorius su prietaikytais padargais.

Savo sodybiniame sklype kasmet išauginu ir parduodu valstybei toną mėsos, apie 3 tonas pieno. Jei pramonė kaimo gyventojams pateiktų mažosios mechanizacijos priemonių, tiek aš, tiek kaimynai galėtume parduoti dar daugiau produkcijos."

• Jeigu būtų bent savi biurokratai – tai būtų lengva įtikinti tokių pasiūlymų praktiškumą, bet kaip įtikinti Maskvą? Ar teisingiau sakant, Kremlių?

DŽIAUGSMAS Keramika O. Kreivytė-Naruševičienė

DEKORATYVINĖS VAZOS Keramika E. Tunkevičienė

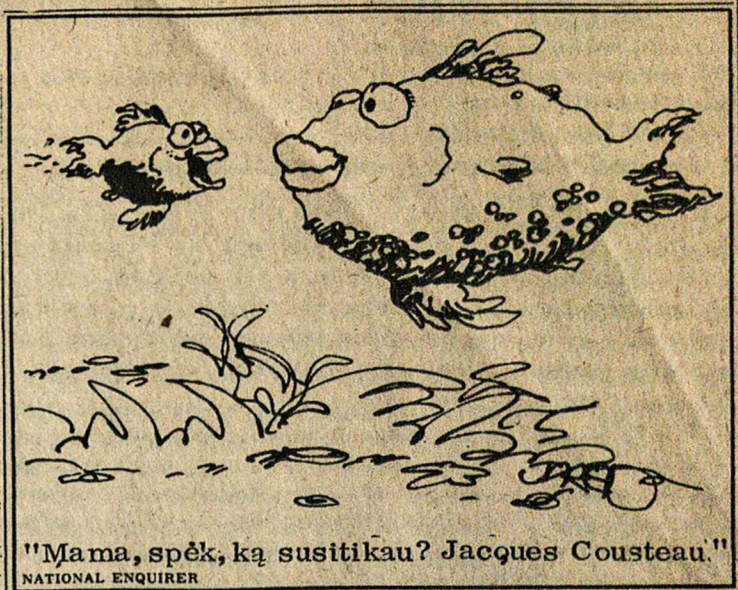
KAIP IŠLIKTI JAUNAM ?

Kaip išlikti jaunu? – tai yra beveik kasdieninis viduramžio žmogaus galvosūkis ir pati didžiausia svajonė daugelio vyrų ir kiekvienos moters. Todėl ir dažomi plaukai, tepamas veidas įvairiais tepalais, norint užmaskuoti raukšles, todėl pasilinksminimuose ponutės pareigūnų prašo pritamsinti šviesas, būk tai, didelė šviesa esanti labai nesveika akims... O šviesas salėje vėl uždegus, kai kurios jų tuoj bėga į moterų kambarius, kad kas nors nepradėtų skaičiuoti jų raukšles... Gi kai kurios jų atitraukia pinigų nuo maisto ir pačios mėgina nedavalygti, būk tai, dietos sumetimais, bet tikrumoje norėdamos sutaupyti galimai didesnę sumą dolerių svarbiai operacijai... (raukšlių ištempimui – facelift), kainuojančiai tūkstančius. Trokšdamos išlikti jaunos, jos bevelija pakęsti skausmingą operaciją ir visus nedateklus, kad tik galėtų panaikinti tą nelemtą senatvę primenančią pabaisą – baurias... nekenčiamas raukšles!! Argi yra įmanoma jas palikti? Kaip čia atrodytų, kai kelis metus nematyti draugai pasakys: "Žinai brangioji, kad ir tavo grožis jau nukentėjęs..." arba nemandagiai lepts tą baisiąją ištarę: "Vos bepažinau... tu labai jau pasikeitusi... niekad netikėjau, kad per keletą metų gali įvykti toks didelis pasikeitimas..." Po to, argi kas išdrįs klausiti, koks tas pasikeitimas... Toks "nachališkas" apibūdinimas save jauna laikanti ponutei gali būti priežastimi net... širdies atakos... Po tokio "neteisingo" priekaišto ta ponutė kas rytą po valandą stovės prie veidrodžio ir... skaičiuos savo raukšles... Per jos galvą bėgs viena po kitos tos pačios mintys: rodos, dar viena raukšlė prisidėjo... kad jas kur galas!...

Dar didesnės "tragedijos" vyksta balluose ir panašiuose renginiuose. Mažas pavyzdėlis. Viena ponutė, vardu Živilė, su savo drauge Agota atėjo į iškilmingą balių. Ji save laikė apylinkės primadona. Į ją visos sužiuro vyrai, bet dar daugiau... moterys. Jos visos pradėjo tarp savęs kuždėtis ir pašaipiu žvilgsniu ją sekti. Živilės veidas staugai pasikeitė ir išraudusi ir kažkuo sujaudinta greitai toliau paėjusi viena atsisėdo. Po to prie jos prisitartinio ir Agota. Abi tylėjo, nes ir Agota pastebėjo, kad buvo kažkas baisaus įvykę. Živilė kiek aprimo, kai buvo užgesytos šviesos ir prasidėjo programa. Bet kai jai pasibaigus vėl buvo uždegtos šviesos ir moterys atsisukusios vėl į ją pradėjo žiūrėti... Živilė pasijuto vėl ne sava. Ji paprašė tvarkdarius prigęsyti šviesas, bet jie pasakė, kad tai yra neįmanoma, nes šviesa reikalinga pranešėjoms. Tada Živilė netekusi kantrybės, pratarė Agotai: "Einam atsivėdin-"

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR ANŪKAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI PASKAITYKIME VAIKAMS MŪSŲ LIAUDIES PASAKŲ!!!

KREIVI VEIDRODŽIAI

LIETUVIŠKI KEIKSMAI

- Eik tu į peklą molio minti!
- Kad tu surūktum!
- Kad tau liežuvis kuolu atsitotų!
- Kad jį nelabasis pagriet!
- Ei tu, rugienų rūpužė!
- Kad tave tūkstantis velnių ir licipierių po lauką išnešiotų!
- O tu, paršakoji!
- Jauti tu, neraliuotas!

DU ŽEMAIČIAI

Tėvas su sūnum miške kerta medžius. Žiema šalta. Jis skuba, tyli. Apišietų sūnus apsidairęs tarė: -Gražus oras. Pavakary tėvas su sūnum, susikrovę į roges mal'kas, grįžta į namus. Tėvas tarė: - Taip.

/ Iš "Nidos" Kalendoriaus/

ti... Kitaip sakant, į "gerą vietą". Ten nuėjus Agota susidomėjo: "Živilė, kas tau yra šiandien? Tik neseniai buvome ir vėl tu čia atvedei". Živilė nutarė geriau pasakyti tiesą, negu leisti susidomėjusiai Agotai pradėti klausinėti kitas moteris. Živilė susijaudinusi pradėjo: "Žinai, Agota, tau kaip gerai draugai, aš visą teisybę pasakysiu, tik... niekam to nepasakyk! Ne... pa... sakyk!.. Pažadi? Garbės žodis?!" Agota "pasibažino" – pažadėjo "labai svarbią paslaptį" išlaikyti. Živilė pradėjo atlikti savo išpažintį: "Žinai, Agota, šią savaitę įvyko kažkas baisaus. Kažkoks nedoras žmogus paleido gandą, kad aš jau... pasenau ir nustojau savo ankstesnio grožio... Kad nors būtų teisybė, bet ir tu, Agota, žinai, kad tai yra grynas melas, baurius šmeižtas ir įžaidimas... Ir kai aš šiandien įėjau į salę... aš... aš (iš sielvarto Živilė užspringo su ašaromis)... kai aš įėjau į salę... aš... aš tuoj pamačiau, kad tą paleistą skaudų gandą visos ir visi ne tik žino, bet juo ir tiki, o tas, kaip ir tu pati žinai, yra pats blogiausias dalykas. Matal, miela Agota, kokių neteisingų žmonių yra pasaulyje?! Vos tik man įėjus į salę visi sužiuro į mane. Vyrai paprastai į mane visada žiūri, bet šiandien jie žiūrėjo... kažkaip skirtingu žvilgsniu... Bet moterys... o tos moterys... tos moterys!! maniau, kad jos mane akimis prarys. Visos jos tuoj pradėjo kuždėtis, šaipytis it t.t. Žinai, Agota, kitos buvo tokios įžulios... tokios įžulios... nežinau, kaip žmogus gali būti toks nepaustaburnis. Žinai, ką jos padarė?! Jos pradėjo balsiai kuždėtis, kad ir aš girdėčiau... Jos aiškino viena kitai: sako, kad Živilė išgijo jau tris raukšles, o paskui pridėjo – netikiu, kad tik tris... man rodosi, kad... daug daugiau... Aš matau visą tuziną raukšlių ant jos veido! Tai man patinka! Kuo dabar ji begalės didžiutis?! Ar dabar ji beįdrįs išsivalduoti? Ir gerai tokiai primadonai!

Tai matal, ką tos senės apie mane pasakė! Žinai, dauguma jų yra paprastos kaimo... bobos... Aš niekada kitam žmogui negalėčiau tokių dalykų daryti. Ką tu, Agota, apie tai galvoji? Agota nuramino apsiašarojusią Živilę, sakydama, kad ji tebėra dar jauna ir graži, o į blogų moterų prasimanymus nereikia kreipti jokio dėmesio, nes beveik visos moterys turinčios palinkimą kitas moteris apkalbėti.

Kasgi nenori išlikti jaunu? Argi nesmagu, kad nuėjus į pasilinksminimą visų akys krypta į tave ir girdi tuos saldžius... saldžius klausimus, kuriuos norėtum girdėti per visą amžį... kasdieną... kas vakarą: "Kas ta tokia jauna graži ponutė?"

Tuo tarpu nuo senų visi veidus suka į šalį ir... niekas jomis nesidomi... Ar tai nebaisu? Tai daugiau, negu baisu, tik trūksta žodžių tai išreikšti. Juk tai prilįgsta net pačiai mirčiai... Baisu ar nebaisu, bet... taip jau yra.

Kaip iki mirties išlikti jaunu – tai yra beveik visų svajonė. Deja, senatvės išvengimui kol kas niekas nėra suradęs išganingo recepto ir greičiausia nesuras, nežiūrint, ne dabartinės technologijos pažangos: tai yra sunkesnis klausimas, negu nuskristi į mėnulį... Tačiau, atitolinti senatvę keletą ar keliolika metų yra įmanoma. Sugebėjimas tą nemalonų reiškinį atitolinti kad ir dešimčiai, tuo labiau – dvidešimčiai metų, yra vertas dėmesio ir didesnių pastangų. Apie tokį senatvės sulėtinimą čia kaip tik aš ir noriu kalbėti.

/ bus daugiau /

JEIGU GERI IR GALI GERTI – TAVO REIKALAS, JEIGU NORI NUSTOTI – MŪSŲ.

ATEIK Į LIETUVIŲ, A. A. (ALCOHOLICS ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA TREČIADIENĮ, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE., 8 VAL. VAKARO.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G.: 366-2548 (namu), 489-5391 (darbo); Henrikui N.: 277-7868; Dainiui L.: 768-9606; Donaldui D.: 661-1733.

Tony's Photo Studio

Portretai, Vedybos, Krikštynos, Sukaktuvės mažamečiams, Ivaizros progos

T. LAURINAITIS Tel.: 525-8971 2680 FRONTENAC ST MONTREAL, P. Q.

CFMB

LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENA ANTRADIENĮ nuo 11.30 iki 12v. nakties

PROGRAMOS VEDĖJAS L. STANKEVIČIUS

1053 Albanel Cr. Duvernay, P. Q. Tel.: 669-8834

hamilton

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ
KREDITO
KOOPERATYVAS

TALKA

830 Main St. East
L8M 1L6
Tel: 544-7125

kviečia visus lietuvius pasinaudoti teikiamais patarnavimais

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santaukas 12 3/4%
term. depoz. 1 m. 13%
term. depozitus 3 m. 12%
reg. pensijų fondo 13%
90 dienų depozitus 14 1/2%

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 15%
asmenines paskolas 16%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val.,
penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val.
Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

winnipeg

RETA VEDYBINĖ SUKAKTIS, PAKARTOTOS APEIGOS

Antanui SAMULAIČIUI su Leona KEBLYTE, dar jaunim Lietuvoje gyvenant, 1926 m. kovo 20 d., juos sutukė - "surišo į storą moterystę" Pakraujo miestelio parapijos bažnyčioje kleb. kun. Jučius.

Antanui ir Leonai Samulaičiams jau Kanadoje - Winnipege gyvenant, jų 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktuves atšventė 1976 m. kovo 21 d., sekmadienį, Winnipeg'o Lietuvių Klubo sveikinimo, nes kovo 20 d., tikrąją sukaktuvių dieną buvo labai daug prisigėję neįmanoma atvykti automobiliais. Tada, kleb. kun. Justinas Bertašius, dalyvaudamas sukakties minėjime, palinkėjo Samulaičiams ilgą laimingo gyvenimo. Tada svečių - senųjų ir naujų emigrantų - minėjimą buvo atvykusių apie porą šimtų. Buvo pasakyta daug gražių kalbų ir jubiliatams išteikta daug dovanų.

55-Ų METŲ VEDYBINĖ SUKAKTIS IR ANTROSIOS VESTUVĖS

Dabar, 1981 m. kovo 21 d., po 55 m. vedybinio gyvenimo, Samulaičiai pakartojo vedybines apeigas Šv. Kazimiero bažnyčioje. Mišių laikė Šventą Raštą skaitė Eugenijus KALAŠAUSKAS - lietuviškai ir Ann SAMULAIČIENĖ / Antano ir Leonos sūnaus Eriko žmona / angliškai. E. Kalašauskas prieš mišių pabaigą skaitė maldą lietuviškai, stovėdamas tarp suoluose sėdinčių žmonių. Keturi jubiliantų anūkai: Leona, Erika, Tony ir Jesin tarnavo mišioms. Sukaktuviniukus "jaunavedžius" kūrė J. Bertašius iš naujo apvesdinio labai iškilingai ir išteikė abiem po senatvės lazdele. Visi anūkai po to išteikė sukaktuviniukams po rožę.

Vedybų ceremonijoms užsibaigus, visi bažnyčioje buvusieji suėjo į svetainę. Gražias kalbas pasakė pereinamais metais Winnipeg'o Lietuvių Klubo p-ko pareigas ėjęs Vladas Steponavičius ir E. Kalašauskas. Po to buvo išteiktas meniškai įgraviruotomis raidėmis / E. Kalašausko / adresas su dalyvių pavardėmis. Išteikta kartu ir žanginės aukos.

Vaisėms patarnavo "Catering" kompanijos patarnautojos. Buvo ir šiaip daug maisto atvežta. Visiems pagalius ir besišnekučiuojant, po valandos vėl visi stalai buvo apdėti gardžiais valgiais ir gėrimais. Šioje puotoje buvo "jaunavedžiams" išteikta gražių dovanų.

Kalbant apie Samulaičių asmenybes, galėčiau daug ką pasakyti, bet priminsiu tik tiek, kad jubiliatas Antanas buvo Lietuvos Kariuomenės sąvėnoris ir daug ką pergyveno. Išmokslino savo sūnus. Vyresnysis Erikas jau virš 25 metus dirba NATO - Suvienytų Tautų Lėktuvų Tarnyboje raštvedžiu. Jam tenka skristi į Egiptą, Izraelį ir kitur aprašyti įvairių įvykių aptarimus. Izraelyje buvo išgyvenęs 2 metus. Vedęs, su žmona Ann ir dukrele Leona išbuvo 2 ir 1/2 m. V. Vokietijoje. Ten būdami susilaukė naujagimės dukrelės Erikos. Po trumpesnį laiką teko pabūvoti ir kituose kraštuose.

Dabar nusipirko namą netoli tėvų Winnipeg'e ir išvykstant tarnybos reikalais, šeima pasilieka namuose. Jaunesnysis Samulaičių sūnus Ernias dirba University of Winnipeg, Director of technical services - pareigūnas. Jis yra ir mūsų Lietuvių Klubo išdininkas šiais metais.

Šia proga priminsiu, kad Leonos Samulaitienės sesuo Apolonija Keblytė į Kanadą atvyko iš Vokietijos kaip "dypukė" ir apsidė su vienu iš senųjų emigrantų - Kazimieru Malaškevičium. Dabar

bar tos šeimos gyvena neptoli vieni nuo kitų, savuose namuose. Linkiu jiems visiems geros tvirtos sveikatos ir laimingo ilgo gyvenimo!

Kazys Beniušis,
Senas Klubietis

florida

V.K. SU AKTORIAIS PRIE ATLANTO

Kada tai ankščiau, St. Pete. lietuviai aktoriai - mėgėjai, savo kolonijai suvaidino komediją "Uošvė į namus - tylos nebus", iš vos apčiuopiamų davinų žinoma, kad ši komedija parašyta 19-to šimtmečio pabaigoj, o gal 20-to pradžioj. Autorius nežinomas. Versla, greičiausiai iš prancūzų kalbos, vertėjas irgi nežinomas. (Kaina pažymėta frankais). Šis veikaliukas St. Petersburg lietuviams labai patiko.

Prie Atlanto esančios lietuviškos kolonijos (Miami ir Juno Beach) pasikvietė St. Pete. lietuvius - aktorius jiems suvaidinti minėtą komediją. Kvietimą aktoriai mielai priėmė ir nutarė Atlanto pakrasty pasirodyti kovo 28 ir 29 d. Prieš pasikėlimą į kelionę jiems iškyla transporto problema. Nuvykimui reikia 2 auto-mašinų, gi vienos mašinos vairuotojas, prieš išvyką pasijunta blogai su sveikata: jo atritis "suraito" dešinę koją taip, kad sunku pasidaro paspausti stabdžio ir gazo pedalus.

Iš kaž kur atskrido jiems gandas, kad aš labai mėgstu keliones. Gaunu nedrąsų pakvietimą nuvairuoti vieną mašiną. Jų nustebimui ir džiaugsmui, greitai sutikau. Taigi pirmą kartą mano gyvenime teko pabendrauti su aktoriais ir buvau traktuojamas, kaip lygus jiems. Scenoje tai teko daug aktorių stebėti. Lengvai sutikau dar ir todėl, kad tikėjau siurisas vieną kitą progą "pamirkyti kūną" Atlanto bangoje ir palyginti Atlanto pakraščius su Meksikos įlankos pakraščiais.

Taigi 2 mašinos, pakrautos vaidintojais, kovą 28 d. iš anksto ryto pradeda riedėti Juno Beach kryptimi. Buvo nustatyta atvykti nedaug vėliau po 12 val. į Juno ar Palm Beach rajone esantį Sweden House ir prie pietų stalo susitikti su Juno Beach kolonijos atstovais. Režisoriaus S. Velbasio ir mano mašina nuriedėjo vieną valandą ankščiau numatyto pasimatymui laiko, bet nuobodžiauti neteko. Pradėjus valgyti pietus (patiekalus pasiimi pats ir imk ką tik širdis geidžia ir kiek tik akis užmato) pristatato mums Juno Beach Apylinkės Bendruomenės pirmininkė p. Manomaitienė. Ji mus nukreipė į vieną pradžios mokyklos saliuokę, kur aktoriai pradėjo studijuoti sceną, grimuotis ir "drebin-tinkas", nes spektaklis tu-

ri prasidėti 15 val. Pradėjus rinktis publikai į salę, tuoj buvau pastebėtas keleto pažįstamų ir pakalbintas. Tai vis pažįstami iš anų laikų, praleistų Lietuvoje. Vienas kitas tik pirmu kart sutiktas šiame kontinente.

Publikos susirinko apie 80 asmenų, kai jų nuomone, nemažai ir daugiau iš šios kolonijos sunku ištraukti.

Vaidinimą publika priima labai šiltai. Veikalėlio turinio neaiškinsiu, nes "Uošvė į namus - taikos nebus" iš antraštės - viskas aišku, ir taika šeimoj vėl užviešpatavo, kada uošvė iš namų išvažiavo...

Vaidmenis atliko: Kumštienės (uošvės) - E. Krauskienė; Milės (jos dukters) - S. Vaškienė; Zigmo (Milės vyro) - S. Vaškys; Zigmo dėdės (Grigaliaus) - A. Mateika; Katrės (tarnaitės) - E. Vizbarienė.

Veikaliuką režisavo buvęs garsus baleto šokėjas S. Velbas. Jam padėjo ir aktoriai sufleravo operos solistė A. Kalvaitytė - Velbasienė.

Visi vaidintojai su scena susipažinę ankščiau: gimnazijose ir kituose vaidintojų mėgėjų rateliuose. Kaip mėgėjai, savo vaidmenis atliko gerai. Po vaidinimo visa publika ir aktoriai artinosi prie kavutės, nes prie kavos sklandžiausiai sekasi pasidalinti išpuodžiais. Betemstant buvome nukreipti į p. Manomaitienės rezidenciją, kurios aprašyti neapsiimu. Pasakysiu vienu žodžiu - puiki. Čia susirinko visa tos apylinkės "grietinė" - dabartinė valdžia su šeimomis, buvusioji ir būsimoji... Ten buvo valgyta ir gerta, valgių ir gėrimų išvardinti nesugebu, nes esu kilęs iš kaimo ir net iš kaimo krašto, kur nieko panašaus neteko ragauti. Pasistiprinus, prašydė kalbos. Kalbų negalėčiau pakartoti, nes dauguma buvo tokios gražios ir gaudžios, kad vos vos neišspaudė ašarų iš mano akių, kurios labai neturtingos ašaromis. Dauguma kalbų "užkabino" peštynes tarp lietuviškų veiksmų, kurios dar tebevyksta JAV-se. Tik vėl vakare teko atsigulti į lovą, buv. Juno Beach Apylinkės Bendruomenės pirmininko J. Jokubausko. Jis yra buvęs bendramokslis vienoje mokykloje Kaune. Jo simpatiškas šuo, ankstųjį rytelį mane pažadino - lažydamas ranką ir liūdnam urgžamas, atseit prašydamas išvesti pabėgti prie vandenyno, nes prieš guldamas jam pažadėjau. Smagi buvo draugystė prie putojančių bangų: abu bėgiojom, kaip pašėlę. Ilgai negalėjom draugauti, nes teko pasirengti tolimesnei kelionei. Taigi sekmadienį (29d.) 10 val. susirenkam vėl pas p. Manomaitienę ir atsi-bučiaavę važiuojam į Miami. Įsakymas, mums vykti tiesiai į Miami lietuvių klubo patalpas. Klubas randasi kaž kur netoli aerodromo. / b.d./

A + A

MARIJAI ISIŪNIENEI

Lietuvoje mirus,

seserį š. M. ŠIAUČIULIENĘ, liūdesio valandoje broliškai užjaučiame -

L.K. MINDAUGO
ŠAULIŲ KUCPA

montreal

Ekonominio Gerbūvio Ir Nuosmukių Ciklai

/Gražinos DAUKŠIENĖS referatas, perskaitytas po jos mirties KLMK D-jos Montreallio skyriaus susirinkime /.

/tęsinys/

Kas metai Lietuvos ūkis mažai jautė užsienio ekonomistų ir darė pažangą. Praminus nuosmukius. Sunkiau dėta kurti valstybinės kooperatyvinės įmonės. "Maistas" didžiulė plataus masto eksportui ir vidaus rinkai. Pagarsėjęs užsienio rinkoje Lietuvos bekonas dominavo Anglijos rinkoje ir iš dalies Šiaurės Amerikoje. "Pienocentras", kuris suorganizavo visoje Lietuvoje pieno surinkimo punktus, pienines, gamino vidaus vartotojams ir užrinkai įvairius pieno produktus gaminius: sūrį, sviestą, jogurtą. Pieno produktų gaminiai buvo plačiai eksportuojami į Vokietiją ir kitus Europos kraštus. "Lietūkis" buvo daugiau prekybinė, negu gamybinė įmonė. Plačiai vertėsi žemės ūkio mašinų importu, eksportuodavo mūsų žemės ūkio produktus. "Linas" valstybinis kooperatyvas skatindavo ūkininkus pagerinti linų pluoštą, surinkdavo iš ūkininkų linų žaliavą, gamindavo pufabrikatus vietinei pramonei ir eksportui. "Lietuvos Cukrus" gamindavo iš cukrinių runkelių vidaus rinkai pakankamai cukraus, jog nebuvo reikalo importuoti.

Vertėtų paminėti Lietuvos prekybinį laivyną, susidedantį iš septynių laivų, nedidelio tonazho, bet pajėgiantį lankyti šiaurės ir pietų Atlanto vandenyno uostus. Tekstilės pramonė dar nebuvo užtenkamai išvystyta, kad aprūpintų pakankamai vidaus rinką. Verta paminėti "Drobės" fabriką, įkurtą Amerikos lietuvių, šilko fabriką, "Kauno Audiniai" ir keleta kitų fabrikų Kaune ir provincijoje. Mūsų Litas nebuvo kotiruojamas užsienio biržose, kitaip tariant, neturėjo kurso užsienio rinkose, nors ir buvo padengtas aukso. Aukso atsargos buvo laikomos Lietuvos Banke ir kaikiuriose užsienio finansinėse institucijose. Prekybiniai sandėriai buvo sudaromi doleriais, anglų svarais, vokiečių markėmis. Atsiskaitymas dėl mūsų importo ir eksporto atliekamas buvo Lietuvos Banko clearing'o.

Lietuva, nors turėjo ūkinio atžvilgiu gerus ir blogesnius laikotarpius, tačiau nepatyrė inflacijos nė depresijos. Vakarų industriniuose kraštuose, inflacija ir depresija yra gana dažna ekonominė liga, pasikartojanti perodniais ciklais maždaug kas dešimtį metų. Ši ekonominė negerovė pasirodo tam tikram periodui ir vėl krašto ekonomija grįžta į normalias sąlygas. Lietuva, kaip pagrindinai žemės ūkio kraštas

mažai jautė užsienio ekonomistų ir darė pažangą. Praminus nuosmukius. Sunkiau dėta kurti valstybinės kooperatyvinės įmonės. "Maistas" didžiulė plataus masto eksportui ir vidaus rinkai. Pagarsėjęs užsienio rinkoje Lietuvos bekonas dominavo Anglijos rinkoje ir iš dalies Šiaurės Amerikoje. "Pienocentras", kuris suorganizavo visoje Lietuvoje pieno surinkimo punktus, pienines, gamino vidaus vartotojams ir užrinkai įvairius pieno produktus gaminius: sūrį, sviestą, jogurtą. Pieno produktų gaminiai buvo plačiai eksportuojami į Vokietiją ir kitus Europos kraštus. "Lietūkis" buvo daugiau prekybinė, negu gamybinė įmonė. Plačiai vertėsi žemės ūkio mašinų importu, eksportuodavo mūsų žemės ūkio produktus. "Linas" valstybinis kooperatyvas skatindavo ūkininkus pagerinti linų pluoštą, surinkdavo iš ūkininkų linų žaliavą, gamindavo pufabrikatus vietinei pramonei ir eksportui. "Lietuvos Cukrus" gamindavo iš cukrinių runkelių vidaus rinkai pakankamai cukraus, jog nebuvo reikalo importuoti.

1929-30 metais Vakarų Europoje, o ypač šiaurės Amerikoje prasidėjo depresija. Šis pramoninių kraštų ekonominiai finansiniai nuosmukis, nors Lietuvoje nebuvo depresijos, bet jos pasekmės teko išgyventi. Lietuva negalėdama subalansuoti biudžeto, vyriausybė išleido potvarkį, kad kiekvienas dirbantysis viešajame ar privatiname sektoriuje, gaudamas atlyginimą mokėtų specialų mokestį biudžeto subalansavimui.

Jau dešimtį metų skaitome laikraščiuose, girdime per radiją ir televiziją, kad Amerikoje ir Kanadoje siaučia inflacija.

Infliacija nėra Dievo bausmė (act of God). Kalbama,

kad inflacija prasidėjo dėl arabų šėikų gobšumo, kurie kelia alyvos kainas, ar kad nepasotinami pramonininkai siekia vis didesnį pelną, ar kad darbininkų unių lyderiai reikalauja vis didesnio atlyginimo, ar kad, pagaliau, tarp-tautiniai spekuliantai išpučia kainas. Toronto ekonomistas Frank Reid tvirtina, kad ne tik čia suminėti faktoriai sukelia inflaciją, kuri paliečia visą krašto ekonomiką ir kelia gaminių kainas. Jo nuomone, inflacija prasideda, laikosi ir tęsiasi, kada krašto ekonominėje rinkoje yra daugiau pinigų negu ekonominiai reikalinga. Tuomet didėja prekių paklausos didėjimas, didina gamybą, taip pat, žinoma, kelia kainas. Inflacija atsiranda, kai pinigų perteklius rinkoje yra didesnis, negu realus pinigų poreikis. Kai žmonės turi daugiau pinigų, prekių poreikis didėja.

/ bus daugiau /

M. PHILIPPE IZZI
Président

SKAMBINKIT:

125¢ kelnes
pristatant
ir atsiimant

365-7146

NETTOYEURS CLEANERS

365-7146
7661-A CENTRALE

365-1143
495-90e rue, Lasalle

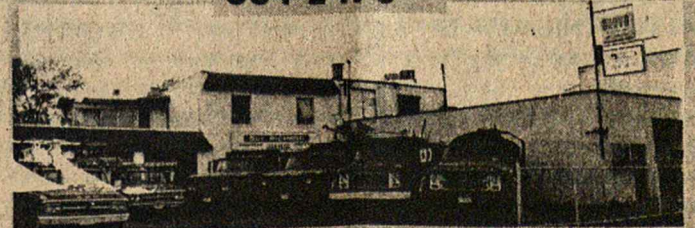
766-2667
2955 ALLARD

GUY RICHARD ROOFER - COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir priimanomis kainomis. Namų stogo dengimui ar tolygiui skambinkite:

364-1470

Couvertures de tous genres - All kinds of roofing
7725, Georges LaSalle

123 Maple Blvd.
Chateaucunay
Tel: 694-4763

5784 Verdun Av
Verdun, Que.
Tel: 761-0956

MODERNES KOPLVČIOS

Aktorius Vitalis ŽUKAUSKAS, atvykęs į "NL" Spaudos Vakaražą Montrealyje, vaizduoja vieną iš daugelio savo programos personažų. Aktorius savo meninę programą pavadino "Vieno Žmogaus Teatras"; jo talento dėka Vakarų svečiai susitiko su eile situacijų, personažų, kalambūry, juokų ir t.t. ir nuoširdžiai įvertino jo šiltą kontaktą su publika, nuosaikias satyras ir įvairiaspalvę programą.

Thony's Photo Studio

montreal

PARENGIMŲ KALENDORIUS

RENGINIAI AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS SALĖJE:

GEGUŽĖS 9 d., šeštadienį:
MONTREALIO MERGAICIŲ CHORO KRIKŠTYNOS-KONCERTAS

GEGUŽĖS 10 d., sekmadienį,
MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS. Dalyvauja tautosakininkė Elena BRADŪNAITĖ

GEGUŽĖS 23 d., šeštadienį:
dail. V. Vizgirda - paskaita ir skaidrės apie DAILĘ LIETUVOJE

Dr. J. MALIŠKA

DANTŲ GYDYTOJAS
1440 St. Catharine W.
Suite 600, Montreal, P. Q.
Tel.: 866-8235
Namų: 488-8528

Dr. A.O. JAUGELIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA
1410 Guy St.
Suite 11-12 Montreal P.Q.
Tel.: 932-6662
Namų: 737-9681

M. CUSSON R. GENDRON

VAISTINĖ

Aridaryta kasdien nuo 9 a.m. iki 10 p.m.
Šeštadieniais: nuo 9 a.m. iki 9:30 p.m.
Sekmadieniais: nuo 10 a.m. iki 9:30 p.m.
GREITAS, NEKAINUOJANTIS PRISTATYMAS
7626 Central St. Ville LaSalle, P. Q.
Tel.: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B. A. M. D. C. M. M. Sc. L. M. C. C. F. R. C. S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrook St. W.
Suite 215, Montreal, P. Q. Tel.: 931-4024

ADVOKATAS

ROMAN J. IŠGANAITIS B. A., B. C. L.

4 Notre Dame E. Suite 504
Montreal, Quebec, H2Y 1B7, Tel.: 878-9534

ADVOKATAS

J. P. MILLER B. A. B. C. L.

168 Notre Dame St. E., Suite 205
Tel.: 866-2063 ir 866-2064.

ADVOKATAS

VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng. L. L. B., B. C. L.
4701 Bannantyne, Verdun (kampus 2-nd Ave.), Que. H4G 1E6
Tel. Bureau: 769-8824; Residence: 366-6245

NOTARAS

J. BERNOTAS

3 Place Ville Marie, Suite 627 Montreal, P. Q.
Tel.: (514) 871-1430.

NOTARĖ

RŪTA POCAUSKAS

50 Du Domaine, 11e Perrot, Que. H7V 5V6
Res. Tel.: 453-9142

TAUPLYK LITE !

CERTIFIKATAI 15 1/2 %
TERM. INDĖLIAI 1 METŲ 14 3/4 %
TRUMPALAIKIAI INDĖLIAI 16 %
/Minimumas \$20.000, -/
SPEC. TAUPOMOS SĄSKAITOS 13 1/2 %

Lietuvių Akademinių Sambūris Montrealyje
ruošia
Dail. VIKTORO VIZGIRDOS PASKAITĄ,
ilustruotą skaidrėmis:

LIETUVIŲ DAILĖS VINGIAI DABARTIES LIETUVOJE

Aušros Vartų parapijos salė,

1465 rue de Seve, Montreal.

gegužės 23 d. šeštadienį, 7.30 v. v.

Po paskaitos - pasidalinimas nuomonėmis
ir susipažinimas su dailininku prie vyno ir sūrio.

VAKARONĖS KAINA : \$ 4.00

STUDENTAMS IR PENSININKAMS : \$ 3.00

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Term. ind. 1 m. 14 3/4 %
Certifikatai 15 1/2 %
Spec. taup. s-ta 13 1/2 %
Taupymo s-tas 11 %
su apdrauda iki \$2000.-
Čekių s-tas 6 %

DUODA PASKOLAS

Nekiln. turto Asmenines
ir Prekybines.
Paskolos mirties atveju
apdraustos iki \$10,000.-

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS
ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI VELTUI

KASOS VALANDOS

1465 De Seve	3907 A Rosemont
Pirm. Antr. Treč.	9 - 3
Ketvirtadieniais	12 - 8
Pentadieniais	12 - 6
Sekmadieniais	10:30 - 12:45

SAVAITRAŠTIS "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"
NAUJEMS SKAITYTOJAMS - tik \$10,- METAMS !

Maurice Kaplan Kailių siuvėjas -

• Didelis pasirinkimas gatavų paltų
• Vasaros laiku saugojimas (Storage)
• Taisau ir remdeliuoju
• Siuvu ir perduodu

1448 RUE ST-ALEXANDRE
SUITE 500A

MONTREAL, QUEBEC
H3A 2G6

Tél. 288-9646

D. N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

445 Jean Talon W. Suite 305 Montreal

Tel. 273-9181 Namų: 737-0844

DANPAR REALTIES CORP.

310 VICTORIA AVE SUITE 409
MONTREAL, P. Q. H3Z 2M9

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo Turto Patarnavimas Montrealyje
Investicijos JAV ir Kanados provincijose

Tel. Bus: 482-3460
Res: 366-7041

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS !

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, P. Q.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio privataus turto, automobilių
atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

montreal west automobile

LEONAS GURECKAS
SALES MANAGER

PONTIAC • BUICK • ASTRE

• NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTI
IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ
• NEITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS
AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI
• MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI IR SU
IŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUS-
• UŽEIKITE! ĮSITIKINKITE!
PASINAUDOKITE!

PASIKALBĖKITE SU
Menager'iu Leo GURECKAS

mw montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH

(At the end of Sherbrooke Street West). 489-5391

DĖMESIO ŽUVAUTOJAMS

BASKOTONG EŽERAS - STURGEON LODGE puiki
žuvavimo vieta, švarios kabinos, baras, laivai,
motorai, žuvelės!

Užsakykite vietas - STURGEON LODGE
Box 119, R.R. 2
Maniwaki, Que.
Tel. (819) 449-4355.

TRANS-QUEBEC SIDINGS L.T.D.

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIUM. PLIENU, PLASTINE
MEDŽIAGA. GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS
DARBAS

SAVININKAS: John OSKOWICZ
8499 rue Grouard, St. Leonard, H1P 2M5
Tel: 321-1975